Масса а мехкашкара пролетараш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО
свет

Советски Союза Коммунистически партен Нохч-ГIалгIай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета а орган

Ера 13 НОЯБРЬ № 90 (2298) 1958 шу

Мах 20 кеп.

МОСКВА. 1958 ш. 7 ноябре. Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 41 шу дизара цIей дездеча.
СУРТА ТIА: къахьегамхой викалий демонстраци; Цlеча майдане Московски гарнизона эскара парад.

В. Куневен, Н. Грановскен сурташ. ТАСС фотохроника.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 41-гIа шу

1958 шера 6 ноябре Московски Совета торжественни заседане новкъоста А. И. МИКОЯНА яь доклад

Новкъостий! Советски халкъо а дерригача прогрессивни адамаша а Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 41 шу дизара цIей дездеш белгалйоккх дунен тIа апгара хьалха къахкинтачa социализман мехка сийлен коталонаш. (ТIоараш тох).

Сийлахь-боккха Октябрь котбаьнна дя вай мехка а вай халкъа а вахара чухь, дерригача дунен тIарча коммунистически къамий кортамукъалени боламе дицлургдоаца ди да. Из ацтта хилар дизза хетацеш да. Дерригача адамаша машар, демократи, социализм бахьане лоаттабеча къовсаманна шаьра никъ биллар Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцес.

Боккъонца дола халкъий Iаьдал, социалистически демократи, Советски Союзе дахача къамий а халкъий а доьхаргдоаца доттагIал дегIадар, цIаккха а ца хиннача тайпара вай паччахьалкхен экономически низ чIоагIбалар, хIанз массане а баккъдеш Iилмен техникен, культурен искусствон айдалар, советски наьха вахара хьал хаддаза тоадалар — из дерригa а Октябрьски революцес даь да.

Революцен сийлахь-йоккхача коталонех цаI а цунца цхьана моттиг социалистически хьисапе эргабоаккхаш болхлойи ахархойи цхьоагIоно толамаш дахара кертера бахьан а да наьха инициатива сецаеш, шоашта де могар гучадаккха, шоай таланташ шерра дIайовзийта новкъарло еш мел хиннар хьадда дIадаккхар.

Мадарра бакъ хилар Октябрьски революци вIашагIъеллар а баьчча а волча Владимир Ильича Ленина революци йолча хана мара общественни керда порядкаш хьинаре хьаер хинна наьх дIаовттац аьнна цешаш. Цунца Октябрь тIаккхача дукха а хьалха Ленина партена хьехам беннабар наьха творчески гIулакх общество революционни эргаяккхара дIа миштa хьожаде деза.

«Демократически революцера социал-демократей ши тактика» яхача книжка тIа Ленина яздора «шиъ еррига дикал а шиъ еррига хозал а шехьа вай демократически а социалистически а идеал дIахьокхаш, боккъонца, йизза, хьадда котало яккхара шоай декхараш наьха революционни самодеятельностан хьалха хургдолаш нийса никъ дIахьокхаш шерагIа а майрагIа а шоай лозунгаш увттае еза революционни партей кулгалхоша а». (Соч., т. 9, оагI. 93—94).

ХIаьта тахан мехко баьча наькъага кьажача вай парти доккхал де йиш йолаш я Ленина васкеташ кхоачашдарах, революцен толамаш чIоагIдаь а алсам даьха а хиларах, къахьегама халкъа творчески хьинар геттара сиха дегIадарах.

Iаьдал бахьан а социализм хьалъеш а, цо даьр лорадеш а къовсам лоаттабеш партес массазза а наха боккъонца ашачун, общество дегIаяра хиланза дарлдоацачa лаьрхIа дола девхараш, лозунгаш увттадаьд. Духхьал из бахьан цар массазза а болхлой класса, ахархой, интеллигенцен — дерригача халкъа творчески инициатива, къахьегама энтузиазм, революционни низ кхы тIа а керд-керда гучабоах.

Ше даьха сийлахь-доккхий толамаш бахьан советски халкъ декхарийла да сийрда маяк йола, коммунизмага бода эггара лоацагIа а ниисагIа а бола никъ хьехаш дола исторически декхараш увттадеш йолча хулгадеча а хьехам телача а Коммунистически партен а цун Ленински Центральни Комитета а.

ЛоIама а де лерхIачоа а партен халкъи цхьоагIо йоаш хиларца, партен тIахьехамашта наха боккхача безамца жоп луш хилар — вай коталонаш йоахаргхилара боккъонца бола тошам ба.

Октябрь хинначул тIехьагIа дерригача дунен тIа хетацеш а, дерригача меттаашта юкъе даха а да революцес хьадаь дола Совет, большевик яха дешаш, керда маIан долаш да машар, доттагIал яха дешаш. ХIанз лаьттан масса а маIигташка схIаранена хов спутник яха советски дош, советски Iилман а техникан а карагIдаьннача сийлахь-доккхача гIулакхий хьокхам из хиларца. (ДIаьхдаь тIоараш тох).

Историчен чухь ца дайна советски наьха толамаш хIанз баккъдеш ба вай доттагIий ба ала йиш йоацараш а. Масала, укх шера октябре арадаьннача книжка тIа американски журналисташа Персонея Андерсонен язду: «Тачка лелаяьча замангара атома замага Россе ялар хIанзарча ханара йоккха тамаш я!».

Цунца раьза хиларца цхьана бIарга ца гуш Iе йиш яц дунен тIара керда тамаш а — социалистически мехкий сийлахь-доккхача доттагIлен тамаш, социалистически лагера мехкий — Китаян, Чехословакен, Польшан, Болгарен, Румынен, Венгрен, Германски Демократически Республикан, Албанен, Монгольски Халкъа Республикан, Корейски Халкъа- Демократически республикан, Вьетнама Демократически Республикан Iалаьмате доккха толамаш. Иштта ца историчен законаш.

Вай цIей дездеча дийнахьа вежарий моаршал а лу вай толамаш дахар а лов вайна социалистически мехкий берригача къахьегамхоша, Сийлахь-боккхача Октябра ди вайца дездеча доазол дехьарча берригача доттагIаша.

(ДIаьхдаь тIоараш тох).

Коммунизм бахьан къовсам лоаттабеча яьхача кердача коталоний шу

1958 шу белгалдаьлар вай мехка коммунизм хьалъяра къовсам лоаттабеш керда толамаш дахарца. Укх шерарча итогаша тешал ду Коммунистически партен хьалхленца советски халкъо бахха масса а доакъошка яьхача Iалаьмате дикача коталонашта, мехка схIама хьадеш дола низаш дIахо а дегIадоаладарна, коммунизман низ бола материально-техническа база хьаярна толамца къовсам лоаттабеш хилара.

Социалистически промышленность, эггара хьалха цун лард — еза индустри укх шера хьалха а санна геттар чехка дегIаенай. 1958 шера 10 бетта йоагIа промышленни продукци арахецара пачхьалкхен план 103 процентал дукхагIа кхоачашъяьй, соахкарча цу ханаца йийсдича 10 процент совгIа даьннигa да из. Кхоачаш а тIеххоачаш а яьй промышленни продукцен лоархIаметгIа дола тайпаш хьалдара план.

Укх шера аллха промышленни продукци тIаккхетар пачхахьа Россе 1913 шера хьа мел яьчул: электроэнерги 12-за, мехкдаьтта 1,5-занея тIех, цемент — 3-за дукхагIа да. Промышленни продукци хьаярна революци хилалехьарча Россея 36-за тIех я хIанз Советски Союз, хIанз хIара 10 дийнахьа вай мехка хьаю бIарчача 1913 шера яьр миссел промышленни продукци. Цу хана чухь 1913 шера хинна боарам Англе 1,8-ззен Американ ВIашагIкхийттача Штаташка — 4,1-ззен цукхагIа мара лаккхбеннабац. Из деций социалистически система толажагIа хилар харц де йиш йоацаш къаьгга хьахьокхаш дола тешал?

Нагахьа санна тIеххьарча пхе шера Советски Союзе промышленни продукци хьаелга 70 процента лакхденнадале, пхе шера юкъера лаьрхIача хIара шера 11,2 процент тIаккхийттад вайцига, США хьалхарча кхаь шера (1954—1956) 7 процент, производство цигга дахы лакх ца луш йисар, хIаьта 1957 шера сентябра бетта денз цига чIоагIа вIезигъелар производство, хIанз 1953 шера хинначул 2 процент мара тIаккхийттадац промышленни продукци хьаелга. Кризис хиларах 5 миллион совгIа болхло вIалла а болх боацаш висар, диззача дийнахьа болх ца бераш ца лаьрхIача а.

Ер цифраш ца хьоайича а мегаргьяц. Шийтта бетта (соаьха сентябра денз укх шера августага кхаччалца) цул хьалха дIаяхача цу канаца нийсдича кризис Iаткъарах США болат делга 32,8 млн. тонн вIезигденнад, хIаьта вайцига 3,6 млн. тонн дукхагIа хиннад; хIор боаккхилга США вIезигденнад 82,3 млн. тонн, хIаьта вайцига 33,9 млн. тонн лакхденнад; мехкдаьтта доаккхилга США 32 млн. тонн лохденнад, хIаьта СССР-е 15,6 млн. тонн лакхденнад.

ТIеххьарча хана холуш да Азие а Малхбоален Европан ахы дуьнахача мехкашка а экономически хьал вогIа хулаш латтилга.

Укх шера вайцига керда цIенхоштта гIа баьккхаб СССР-а керттера экономически декхар — керттерча капиталистически мехкашта сага сих продукци яккхарна тIехьа кхувлга а хьалха довлилга а кхоачашдарна.

ДIадахача шеро къаьстта хьахьекхар «Моттигашта почин а самодеятельность а дукхгIа, цига дукхагIа низаш дахийта, цар практически опыта дукхагIа теркам тIабахийта» (т. 33, оагI. 8), яха Ленина тIахьехам партес чакхбаккхарах мел пайда баьлар.

Ленина цу указанех Iалаьмате боккха лоархIам болаш хилар боахама доал делга эргадаьккха тоадар совнархозаш яхкар, промышленностан а гIишлошъярна а союзни республикайн моттигерча органийн лоархIам айбар. Нагахьа санна 1952 шера союзни республикаша доал деш 30 процент продукци арахеца промышленни предприятеш хиннале, хIанз, доал ду еррягача промышленни продукцен 94 процент арахецача промышленни предприятешта.

1958 шера чакхйоаккхаш латт керда гIишлош хьалъяра йоккха программа. Халкъа боахамга пачхахьалкхено дIадохийтарица 230 миллиард сомал совгIа ахча, е 1957 шерарчул 11 проц. дукхагIа. Цунца белгалдаккха дезаш да халкъа боахамга аллха укх шера дIадода ахча хьалхарен шоллагIен пятилеткаш йолча шерашка цхьана дIа мел дахийтар миссел хургдолга.

Коммунизм хьалъяра вай планаш чакхйоахаш боккха лоархIам болаш я хIанзза шиъ 40 шу дизар белгалдаьккха йола вай сийлен турпала комсомол. Дагадохаргда вайна мел боккха лоархIам бола гIулакхаш дир вай кагирхоша баьш а эрий яхка лаьтташ а оахаш, Донбассе вIора шахташ хьалъеш. ХIанз комсомольцаша шефство тIаийцай керда доменни пешкаш е, хIаьта ала деза цу участке а цар турпалал гойташ хилар.

Укх шера хьалъергья дерригa лаьрхIача шера 4,7 млн. тонн чон лургдола 7 доменни пешк, из 12 процент дукхагIа да революци хилалехьарча Россе 1913 шера лоаладеш хиннача чонал. 1 ноябре болх бе йолаеннай лаккха механизаци а автоматизаци а яь йола 6 доменни пешк, Европе йоккхагIа йола шиъ Челябински металлургически заводен «Криворожсталь» заводен, хIаране шера миллион гаргга тонн чон доаккхаргдолаш, Сталински областе хьалхара продукци еннай дунен йоккхагIа йолча коксови батарея,

(ДIаходоар 2-ча оагIо тIа).

Цlеча майдане хинна военни паради къахьегамхой демонстраци

Сийлахь-боккхача Октябра шовзткъеи цхьоалагIа шу! Дог айденна а дог гIоздабенна а дездир на цIей вай Даьхен столицас — Москвас.

Массаз а цу тайпарча деношка санна, цIе майдане чIоагIа хоза кийчьяь я. Байракхащцеи сийнача гаьнащцеи кийчъяь и ГУМ-а здани. Цун центре Владимир Ильич Ленина Iалаьмате доккха портрет доал.

Спасски гIалан тIа долча сахьата стрелкаш еттанена гаргагIоьт. Кремла карта юххера трибунаш хьалъюзаш латт. Укхаза ба мехка партийни, пачхахьалкхен, общественни деятелаш, хIаьта дукха доазол дехьара хьаьший а.

Майдана тIа чIоагIа тIоараш тох Мавзолейя центральни трибуна тIа новкъостий А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Мухитдинов, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрущев, П. Н. Поспелов, А. Н. Косыгин, Д. С. Полянский бIаргабайча. Коммунистически партени Советски правительствони кулгалхошца цхьана трибуна тIа бовл доттагIлен визитаца СССР-е ена йолча Польски Халкъан Республикан делегацен членаш а.

Iуйринна 10 сахьат даьлча СССР-а оборонан Министр Советски Союза Маршал Р. Я. Малиновский эскарга а хьож, хIаьта парада дакъалацархошка Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен сийна моаршал а хоатт. ТIаккха маршала Р. Я. Малиновскес Мавзолейя трибуна тIа а ваьнна, къамаьл ду.

Йолалу эскара торжественни парад. Хьалха денз этта традици дIахохьош эггара хьалха М. В. Фрунзе цIерах йолча Краснознаменни, Ленина орденеи Суворова орденеи академен — йоккха говзал йола командни кадраш кийчъеш йолча пхьоален ладувгIархой ба.

Майдана тIа — Военно-политически В. И. Ленина цIерах йолча академен батальонаш я. ТIаккха боагIа орденаш лелаеча Ф. Э. Дзержинскен цIерах йолча Артиллерийски инженерни, И. В. Сталина цIерах йолча Бронетанкови эскара, В. В. Куйбышева цIерах йолча Военно-инженерни кхыйолча а академей ладувгIархой. Военни интеллигенци — халкъа юкъера яьннача а берригa шиъ низ а кхетам а халкъа дIалуш йолча а сийлен советски интеллигенцен дакъа да.

Майдана тIа гIолла дIаболх СССР-а Военно-Форда флота викалаш — А. С. Попова цIерах йолча Военно-Форда связан училищен курсанташ, РСФСР-а Лакхехьарча Совета цIерах йолча Московски Краснознаменни Лакхерча дерригъэскара командни училищен, доазон тIарча эскара Московски училищен ладувгIархой. ДIаболх Московскии Тульскии суворовски училищеша, Ленинградски нахимовски Военно-Форда училищес хьалкхебаьраш.

Майдане йоассалу. Цхьабакъда цу сахьате Исторически музейя зданен тIехьашкара тата а хоз, хIаьта М. И. Калинина цIерах йолча гвар-рах.

дейски механизированни Тамански дивизен тIемахой тIа а болаш йола бронетранспортераш бIарга а гу. Царна тIеххьа йоагIа Кантемировски дивизен авиадесантникаш тIа бола автомобилаши танкеткаши, шишша вIашагIъехка шоаш лелаш йола зенитни установкаш.

Трибунашта хьалхашка — Сийлахь-боккхача Даьхен тIема шерашка тIом беш кхо эзари ах эзари километр никъ баьча гвардейски часта машинаш я. Цун тIема расчеташ Берлина штурм еш хиннай.

Парад йистейоал. Цо цIаькха а хьахьийкхар хадданза Коммунистически партес йоакхо еш дола Советски ТIема Низаш тIехдика йола кадраши хIанзара тIема техникеи йолаш долга. Советски халкъ тIемаца чIоагIденна долча шиъ эскарах тийшша хила йиш йолаш да, Советски Эскара могаргда социалистически Даьхен сий а кортамукъал а лорае.

Исторически музейна юкхе бIаргагуш еррига цIе байракхаш я. Ерригача Москвера баьхкаб укхаза демонстранташ.

Торжественни демонстраци хьаел физкультурникаша. Трибунаш тIа тIоараш тох социалистически лагера масса мехкий байракхаш йола спортсмений группа гучаяьлча. Цар дагадохийт Октябра байракхашца 950 миллион саг керда вахар хьалдеш волга!

ХьабоагIа авиамоделисташ, планеристаш, парашютисташ. Мавзолейна нийслушшехьа а, цар хьалъайду кулгаш, хIаьта тайп-тайпара бос бола седкъий, кометаш, шараш, планетий сурташ сигала урагIадолх. УрагIайода ракета а.

Мавзолейна хьатIайоагIа зизаш бе а доахкаш долча берий группа. ЛагIаш тIа гIолла хьалтIабовд уж. Трибунаш тIа тIоараш тох. ЗIамигача москвичаша партени правительствони кулгалхошта, хььашашта зизаш лу.

Дог айденна, локхаш йолча музыкаца дIахьу столицен цIи хезача наха Ленина орденца белгалъяьккха Москван байракх. Майдана тIа гIолла хьайоагIа демонстрацен хьалхара колонна. ХьайоагIа къахьегама Москва — Iилмани техникани, промышленностени культурани столица. ХIара хьалъайянь стяг, хIара байракх, цифраш тIайола транспарант тешалдеш я къахьегама сийдеча советски наьха хьинара а энтузиазма а.

Октябрьски революцен сийлен пафоси белгалъеш я Краснопресненски района къахьегамхой еррига колоннаш. Гаьнна бIаргагуш да Владимир Ильич Ленина портрет. Йовзаш йолча кулг дIахьалхатувсача шиъ оамалца цо тIахьех Советий мехка болхлойи ахархойи хадданза хьалха, коммунизмага, баха.

Массане а теркам тIабохийт «Серп и молот» цIи йолча цIи хезача столични завода эмблемана. Предприятен коллективо рапорт лу Даьхенна укх шера планал совгIа эзараш тонн болатеи пробатеи ялашдаьккхаш.

Ленински района колоннана керте боагIа краснопролетарцаш. Технически прогресса наькъа тIа гIолла болхаш дуккха коталонаш яьхай цар. «Красни пролетарен» коллективо планал совгIа бIаьш становкаш кийчъяьй.

Майдана тIа — СССР-а Iилмай Академи я. Советски сага хьаькъала сий дерригача дунен тIа дIадоаржадаь Iилманхой боагIа. Укхаза а, дIа а демонстрантий мугIарашта тIагIолла дIайолх Лаьттан говзалца хьаяьча спутникий йоккха а зIамига а макеташ.

Адамий телгIеш хедаеш санна, курра хьалъайеннай дунен тIа хьалхарча «Ленин» цIи йолча атомни ледокола макет. Атомни энергех машара гIулакхашта пайда эцара наькъа тIа яьккха цхьаькха а котало я из.

Музыкацеи иллещцеи йолх Цlеча майдана тIа гIолла столицан Куйбышевски, Ленинградски, Кировски, Свердловски, Фрунзенски районий колоннаш. Укхаза а, дIа а сигала урагIаух кхокхарчий, тайп-тайпара бос бола шараш. Демонстрантий мугIарашта юкъе бIаргагу дукха ха йоацаш керда квартирашка баха хайшача наьха колонна. ХIанз миссел дукха цIаккха а хиннабац уж. Дика кийчъяьча диаграммаша дувц шин шера мехка 88 миллион квадратни метр нах чубаха цIенош хьалдаьлга.

ЙоккхагIа, дог гIоздаьннагIа, хозагIа хул цIейна хетаяь йола демонстраци. Трибуна тIара моаршал кхайкаду укх деношка шиъ шовзткъа шу дизар дездаьча сийдолча вай кагирхой, Ленински комсомола сийна. Шоай хьинар, партецареи Даьхенцареи шоай безам юкъебихьаб комсомольцаша дуккхача патриотически гIулакхашта. Цар сийлен къахьийгар Ленина цIерах йола Волжски ГЭС шиъ ханнахьа болх бе йолаялийтар духьа, керда шахташи домнаши мехка продукци яла йолаялийтар духьа, СибирегIан лаьтташка, аханза даьдача лаьтташка мехка пайда балийтар духьа.

Демонстрантий колоннашта юкъе машара тIахьехамаш деш дола плакаташ да. Уж тIахьехамаш да лаьттан йоккхача хоза тоаьча макеташ тIа, «Атом-дуненна» яхача лампашца кийчъяьча конструкцена тIа, хIаьта эзараш хулча сийнача байракхилгаш тIа Советски Союз хадданза къовсам лоаттабеш я машар бахьан, герз кийчделга сихдара духьал, ядерни герза тохкамаш делга соцадар бахьан. Шоай Октябрьски демонстраце къахьегамхоша шоай правительствон машара политика бакъйир.

Цlеча майдана тIа хиннача демонстрацес къаьгга хьахьийкхар советски наьха къахьегама сийле, Коммунистически партии халкъи йохаргйоаца барт-цхоагIо йолаш долга, хIаьта из барт-цхьоагIо социалистически стройя низа хьаст болга, коммунизм хьалъярна керда толамаш дахарна лард йолга.

(ТАСС).

1958 шера 6 ноябре Московски Совета торжественни заседане новкъоста А. И. Микояна яьча докладах дIахододар

(Долалур 1-ча оагIо тIа).

Лугански областе — йоккхагIа йолча мартеновски пешко.

Ново-Краматорски заводе хьалъеш я низ бола, йизза автоматизаци яь хадданза листа йIайха прокатка ергйола стан. Лоадама хIама ца эшаш паччахьа Россе 1913 шера луш хиннар миссел Iаьржача металлай прокат лургья цу стано.

Укх шера хьалъяь яьннай дунен тIа йоккхагIа йола Ленина цIерах йола Волжски гидростанци, Волга яхача хин сунт техай кхы з йоккхагIа йола Сталинградски гидростанци хьалъергйолча, укх шера IV кварталe а тIехьа 105 эзар квт сIаране йола шн турбина болх бе йолайолийтаргйолча районе. Ангара яхача хи тIа хьалъеш латт кхы а чIоагIагIа низ хургйола Братская гидростанци. Печата тIара массанена а ма хой шоана керда атомни электростанци болх бе йоласнилга. Иштта дIаеннай Iалальмате йоккхача Томь-Усински йIовхала электростанцен хьалхара агIа, хьаа а яь болх бе дIаеннай электропередачан керда высоковольтни Бугульма-Златоуста йодаш, шу йистедоалаш Челябинске а кхоачаргйола лини. Цу тайпара, укх шера хьаю Москва—Челябинск яха 1700 километрал совгIа дIоахал дола высоковольтни лини. Из высоковольтни лини дунен тIа эггара йоккхагIа а эггара низ болашагIа а я.

Хувцамаш даьд мехка доагама политикан чухь, цо лерхI махулла сиха межкдаьттеи гази юкъе йоалаяр, лаьттан тIа кIор баккхар шерделга, йIовхала электростанцеш хьалъелга сиходар. Из дарах кхоачьча ахчах, цхьадолча даькъе дукха мах бода кIора шахташ ца ярах кхоадьчох а пайда эцаргба гIишлош хьалъяра кхыкола лоархIамера декхараш кхоачашдеш.

ТIа а ийца чакхйоаккхаш латт беррига халкъа боахама а наха эша товараш дукхагIа дара а боккха лоархIам бола химически промышленность сихха дегIайоалаяра програма.

Болх бе йолайолийт яйча а кхачан а промышленноста дукха а предприятеш. Масала укх шера Кубане болх бе йолалургья низ бола керда шекар доаккха 7 завод, хIаьта тIадоагIача шера болх бе йолалургья хIанз хьалъеш латта 7 завод кхы а. Кубанах вай мехка шекар доаккха керда йоккха центр хулаш латт.

Болхлой, инженерно-технически болхлой, Iилманхой низаш вIашагI а теха партес укх шера керда толамаш даьхад технически прогресса новкъа, кердагIа йола машинаши электронни приборашн аппараташи хьаеш а арахецаш а, балха юкъе телемеханика а автоматика а шерра йоалаярна.

1958 шера промышленносте къахьегама овсарле 1957 шераца нийсийча 6 процент лакхлу. Промышленни продукцега дIабода мах лохбарах укх шера 10 бетта кходаьд 8 миллиард сомал совгIа ахча.

1958 шу белгалдолаш да советски юрта боахама. 1953 шера ССКП ЦК сентябрьски Пленум хиича денз, партес дукха а керттера балхаш даьд юртбоахаман производство сихха дегIайоалаярна.

Укх шера партес а правительствос а юрта боахаме чакхъяьхай экономически областе паччахьалкхеннеи колхозаштеи юкъера гIулакхаш чIоагIа хувцаш а уж тIулакхаш кердача наькъ тIа доахаш а йола лоархIамера шинь мероприяти.

28 шерал дукхагIа йолча хана Советски паччахьалкхен колхозашцара экономически гIулакхаш леладора юртбоахаман машинаш МТС-ий доалахьа а йолаш, колхозашка ца йоккхара лоархIам а беш, заготовкай дукха тайпаш дар керттера формаш — яланза яргйоаца налогий хьисап дола поставкаш, хIаьта иштта МТС-ий баахах натуроплата телилга а долаш.

Укх шера мохк болабеннаб колхозашка юртбоахама машинаш йохка (дукхагIча даькъе уж ехка а яьннай), паччахьалкхено юртбоахаман продукташ эцара цхьа система оттаяьй.

Заготовкаи кердача порядкои кердача закупочни маьхашеи чIоагIа новкъостал дерца юртбоахаме производства тIехьа юсаш а кIезига пайдаш доахаш а хиннача колхозашта. ХIанз оттаде мел деза хьалаш оттадаьд вай мела колхозаш кхы хургйоацаш. Социалистически юрта боахамо Iалашде а деза Iалашде иш а а продукцега дIаоцда мах капиталистическичарел кIезигагIа хулийтилга, хIаьта цунца цхьана колхозникии а совхозий болхлои а бахара хьал дIахо айдарна, деррригача халкъанна пайдане хургдолаш йознични маьхаш дIахо а чухьанахьа дахара кхы тIа эшар Iалашделга.

Колхозашцара гIулакхашта а заготовкай политике а селла маира а хьйда а хувцамаш дар вIаштIехьа даккха могаргдацар вай социалистически Даьхен экономиба а низ а дегIабоалабелга Iалашде мегача, ший низех йизза тешаш, колхоза ахархои а деррига халкъ а тешаш йолча коммунистически партена мара. (ДIаьхдаь тIоараш тох).

Укх шера дика хьийкъаь ялат чуийцаьд вай мехка, заготовкаш йисте йоалаш латт, хIаьта вайга йиш я дог гIаддугаш дола хьахиннараш дувца. Ялат кийчдара план тIехкхоачашъяьй, 3,5 миллиард пунт ялат кийчдаьд ,нйс миллион пунт мара ца эшаш). Эггара дикагIа ялат хьийкъаьча 1956-ча шера деррига кийчдаь хинначул дукха а дукхагIа да из. Уж геттара дика хьийкъаь хиннача 1957-ча шерачул 30 процент дукхагIа яьхай укх шера шекар доаккхаш йола свеклаш. Соаххарчул 36 процент дукхагIа кийчъяьй даьтта доаккхаш йола культураш. Боамби соаххарчул дукхагIа кийчбаьб, хIаьта боамби бувш йола республикаш дика ка а йоалаш къовсам лоаттабеш а план кхоачашъяра тIехьа.

1-гIа ноябрь хьаоттача хана 145 миллион тонн силос кийчъяй вай мехка хьайбашта, соахка 88 миллион тонн кийчъяь хиннача метте, цу тIа а хьажкIий силос 1957-ча шерарчул шозза дукхагIа кийчъяьй. Цу толамаша Iалаш ду хьатIайоагIача гуйран—Iан замалахь хьайбаш дикача хьал тIа хулийтилга, кIийле йол 1959-ча шера хьайбай боахам кхы а лакхабаккхарна.

Паччахьалкхенна обязательни поставкаш дIаяьха йоллашехь а, укх шера 10 бетта, соахка цу хана кийчдаь хинначул, хьайбаш 581 эзар тонн дукхагIеи шура 1139 эзар тонн дукхагIеи кийчдаьд. Шура яккхара тIулакха укх шера вай мохк Американ ВIашагIкхийттача Штаташкарча боарамга кхоачаргба. (ТIоараш тох).

Укх шерара заготовкай итогаш — Сийлахь-йоаккхача Октябрьски социалистически революцен 41 шу дузача дезача ден сийна колхозашкарча ахархоша, совхозий болхлошеи гIулакхерча нахеи Советски паччахьалкхенна луш дола дика совгIат да. (ТIоараш тох).

МТС-ийн заготовкайн хьакъехь партес хьаьжкашта яь решенеш нийса хилар вахаро бакъдаьд. ХIанз юртбоахаман машинех хьалха эцаш хинначул дикагIа пайда эц, заготовкай планаш тIехкхоачашгью, айлуш боагIа беррига вай юрта боахам.

1953-ча шера ССКП ЦК-а сентябрьски Пленум хинначул тIехьагIа мехко хьабена никъ, мадарра аьлча, кхоачашбеш да укх шерарча юртбоахаман производствах хьахиннараш. Вай партен генеральни лине юрта боахаме баьккхача Iалальмате боккхача толамца белгал а боалаш сийлахь никъ ба хьабенар. ХIанз социалистически юрта боахама хьалхашка хьаеллалу керда перспективаш, лоархIам болаш дола керда декхараш.

Халкъа материальни хьал-торо дIахо а тоалуш дола шу да ер шу. СССР-а национальни доход шера 8 процент лакхлургда. 1930-ча шо хинна ерргига национальни доход миссел-м из укх цхьан шера тIа а кхийттад. СССР-е национальни доход дегIаахара сухалаш лакха хилар баьхьан долаш йиш хиннай городашка а юрташка а бахача къахьегамхошка кхоача пайда лакхбе.

Болхлойи гIулакхера нахи шера 1,5 миллион сат дукхагIа хиннаб, хIаьта алапеш 6 процент тIакхийттад. Шерра дIадоладаьд болхлойн гIулакхера нахи ворхI а ялх а сахьата балха денга боахилга, эггара хьалхарча аргIанна из гIулакх промышленностан укх доакъошка чакх а доаккхаш: кIор боаккха промышленность, Iаьржа металлурги, химически промышленность, хIаьта иштта машинаш еча, мехкдаьттеи гази йоаккхача промышленносте а.

Паччахьалкхен, кооперативни, общественни организацешкара бахаш болча нахага дIакхоачаш дола деррига ахча а льготаш а укх шера 215 миллиард сомал совгIа хургда. Из соаххарчул 14 миллиард сом дукхагIа хул. 1958-ча шера дукхьала пенсеш а 64 миллиард сом лургда. Из 1955-ча шера денначул шозза дукхагIа хул.

Советски халкъа материальни хьал-торо лакхялар къаьгга дика хьахьокх наха йохкаш эцаш йола хIамаш хадданза дукхагIа хиларо. Алхха укх тIеххьарча шин шера а йохкаш эцаш йола хIамаш 20 процент дукхагIа хиннай. 1940-ча шера мехка чухь деррига дехкачанийцаьча товарах ах миссел хул цу тIакхийттача проценто лоацаш дола товар а. Укх шера вIаши нийслуш долча маьхашца аьлча, 1940-ча шера дехкачул 2,7-ззеи дукхагIа товараш дохкаргда.

Бахача нахага дохкаш дола товараш селла дукхагIа хиннадале а, хIаьта а цхьацца дола товараш ца тоъаш моттигаш нийслу хIанз а, из бахьан долаш цхьацца йолча моттигашка доахкача кхоачам боацараша из гIулакх кхы а кIоаргача хьо.

Ийдархошта деш дола гIулакх тоадара духьа а тикай а хIамаш йохкача кхыча моттигий а дукхагIа нах чакхбалийта тардалийтара духьа а юкъе кхуьхаш я торговлен керда прогрессивни методаш. Даа хIама хьалуш а, мах беш а нах а боацаш, юкъара хIама дуаш йолча моттигийн магазинийн болх, шоашта эш-эша гIулакх хьатIаухача наха шоаш леладарга баккхар, эзаь, нийсдаь, хьоарчадаь товараш дохкар, торгови автоматашка гIолла товараш дохкар, иштта кхы дола а гIулакхаш да уж. Цхьацца бола торгови болхлой кхетаде ца ловш хиларах мела лел, хIаьта, ийдархой гIулакха толашагIа йола формаш юкъе йоалаелга. Торгови предприятей балхаца хIанз а дукха кхоачамбоацараш да, мелла сиошкъа дале а, зуламаш делга а дIадаьннадац. Торгови болхлой кхетамца кхебара гIулакх тоаде дезаш да. Уж кхоачамбоацараш дIадахарна динза даргдоацаш да, торгови предприятей балха бола тIахьожам наха шоай бе боллилга, цу гIулакха тIаоза еза бахаш болча наха эшар фуд а ховш, торгови аппарата болх тахка а ховргдолаш, кхоачамбоацараш гучадаха а, уж (из керттера дар а да) дIадаха а могаргдолаш йола еррига общественни актив.

Геттара чIоагIа даьржад наха чуIе цIенош хьалделга. Из болх мел чIоагIа шербеннаб дагадохийтарна кхоачам ба ер аьлча а: 1958-ча шера городашка бахача наха чуIе хьалдергда 62 миллион квадратни метр хилла дола цIенош. Ужаш хул бIарччача шоллагIча пятилеткаха даьхарел цаIаши ахаши дукхагIа. (ТIоараш тох). Иштта сиха дегIадоагIа колхозникашеи юрташкарча интеллигенцеси шоай низах хьалдеш дола цIенош а.

Вай мехкарча къахьегамхой хьал-торо тоаяларо, унахцIено лоряра даькъе паччахьалкхено даьча дукккхача гIулакхаша Iалашдаьд нах унахцIенагIа хулгеи дукхагIа бахилгеи. ХIара итт-итт эзар сага 17 лор кхоач вайцига, пачча-хьа Россе алхха цхьа лор воацар кхачацар, хIаьта США 1955-ча шера алхха 12 лор воацар кхачацар. Молхаши лорий балха эшаш йола оатхалаши укх шера арахец 1950-ча шера хийцаьчул 4,1-ззеи, 1940-ча шера хийцаьчул 10,5-ззеи дукхагIа. Ала доагIаш да, карагIдаьннараш мелла дукха дале а, бахача наха эша дарбаш дара гIулакхаца дукха кхоачамбоацараш хилар а уж дIадаха дезаш хилар а.

Вай боахам дегIабара даькъе даьхача толамашта Iалальмате доккха гIо хиннад городашка а юрташка а наьха хьинар лакхдаларах, социалистически демократи дIахо а дегIаахарах, парте нахацара бувзамаш чIоагIдаларах.

Укх шера вайна карагIдаьннача хIамашка хьежача кхы а дикагIа бIаргагу, соахка партен генеральни линена атака яьча, партес бохабаьча Маленкое, Кагановича, Молотове, Шепилове вIашагIъелла хиннача партена духьаларча группан гIулакхаш нийса доацаш а зене а хилар. (ТIоараш тох).

Укх шера вай мехка дIахо а леладаьд пачча-хьалкхен управленен органаш тIа-тIа тоаелга, общественни организацей функцеш шерьелга, эггара хьалха профсоюзни организацей яраш а шеръеш, цар хьинар, предприятейи учреждений балхацара, бюрократизмаца лоаттабеча къовсама, хIаьта иштта бахархой хьашташ Iалашдара даькъе а цар лоархIам а лакхбелга. ТIа-тIа дукхагIа лоархIам болаш хул критикеи самокритикеи — кхоачамбоацараш гучадахарнеи, уж дIадахарнеи толашагIа дола молха а, коммунистически кхетамца нах хьалкхебарна эшача гIулакхех цхьа гIулакх а да из.

Советски нах хадданза коммунистически кхетамца кхебеш вай парти хиларо тешам лу дика ка а йоалаш вай дIахо дIагIорг хиларна. Къьнарча замах юхедисаь, къаракъаш мелилгеи хулиганство лелаелгеи а, уж санна леладе тоам бозца кхы дола гIулакхаш а ла йиш йоацаш лерхIаш а, хоадам боллаш царца къовсам лоаттабеш а я парти. Вай обществан тIахургдолчун дукха да къонача тIехьенах пийша. Вайна лов из тIехье массе а оагIорахьа образованни йолаш, къахьегамца морзо йолаш, культурни, моральни гIулакхашта цIена, идейни тIулакхашта чIоагIа хилар. Цунах хеттаь боккха лоархIам болаш да, хIанз массанахьа а дувцаш долча, вай халкъа абразованен еррригача системе а де аргIа кхьачача хувцамий хьакъехьарча записка тIа нов. Хрущевс хьоадаь гIулакхаш. Кадраш кийчъяра а кхетамца кхеяра даькъе доккхий хIамаш карагIа даьннад вайна. Юкъерча а лакхерча а школашка де лерхIаш долча хувцамаша гIо дергда тIаккхуши йоагIача тIехьенна коммунизм хьалъярна йолча кердача этапо дIадеххача тайпара шоай кхетам лакхабаккха.

Воай боахаман а, пачча-хьалкхен а, культурни а гIулакхашта чIоагIа лоархIам болаш долча дешашта халкъанца дагаювлаш хургья парти дIахо йодача хана а. Дика ка а йоалаш дIахо а хьалхашкахьа ахарна хиланза даргдоаца гIулакх лерхI цох партес. Кастта партес, ювца аьнна, халкъанна кьалхашка хьоргья халкъа боахам дегIабарна йолча ворхI шера плана контрольни цифраш. Вай дегIадахкара перспективай дешаш дувцача болхлоша, колхозникаша, инженераша, техникаша, Iилманхоша, Советски Союза берригача къахьегамхоша эггара доккхагIа дола дакъа лацаро гIодергда вай торонаш гучаяхарна, нийсагIа йола решенеш юттаярна, партен съезло хьалхашка оттадаь декхараш дика кхоачашде халкъ кийчдарна.

Дерригача советски халкъо чIоагIа дегаш гIоздоалаш кхаъ хинна тIаийцар партен XXI-гIа съезд тулъярах бола хоам, ший къахьегам айбарца, керда толамаш дахарца цу съездана духьал а додаш. (ТIоараш тох).

«Фантастически сухалца моллагIаш хинна а хувцамаш хургда, аьлча, вайцига цхьаккха а тешаргзац — яьхад Ленина, — цхьабакъда, бокъонцарча сухалах, из ше ма хиллара хьа а ийцаь, дегIаахарна хьаштдоллаш йолча исторически юкъаца йистаь йолча сухалах, — иштарча сухалах, нагахьа санна болама доал деш яр бокъонца йола революционни парти яле, иштарча сухалах вай теша а теш, фуннах хиларах цу тайпарара сухалаш вай йоахарг а я». (ТIоараш тох). (Том 33, оагIув 355).

ДегIадахкарна кердача мулах чудолаш доахк вай, мехка хIама хьадеш дола низаш кхы а сихагIа дегIадоагIаргдолча, коммунизм хьалъяра новкъа вай Даьхе сихха хьалхашкахьа дIагIоргйолча мулах.

Машар бахьан лоаттабу къовсам—вай арахьарча политикан генеральни лини я

Новкъостий!

ЛоархIаме шн гIулакх да дунен халкъашта юкъерча хIанзарча лоаттама къоастам беш дараш. Цхьан оагIонгахьара, империализмани реакцени низаш да машар бохабе, цига а вокхазахь а тIема кхерам тIатувсаш дола гIулакхаш оттаде, сатем боабаь дуне леладе, хIанз-хIанз тIом ма хулий, аьнна, хеталуш дола хьал лоаттаде гIерташ. Вокх оагIонтахьара, хIаьта из керттера а да, реакционни гIозараша мелла уж гIулакхаш хьувзадой а дунен халкъашта юкъера гIулакхаш вай замах дегIаух машара, демократен, социализман низаш чIоагIлургдолча оагIорахь.

Дунен шоллагIа тIом хинначул тIехьагIа овлан тIара хувцабеннинаб дунен тIа вIашдухьал латтача низий боарам. Цо торо хилийтар вай партен XX-ча съездата, хIанчул тIехьа тIом хиланза баргбоацаш бац, тIом ца хулийташ соцабе могаргдола низаш долаш да хIанз дунен тIа яхаш, йола исторически вывод е. Из лоархIамера положени нийса хилар бакъдир укх тIеххьарча шерашкахь хиннача гIулакхаша.

Марксизман-ленинизман байракха кIал коммунизман низаш кхотадарна а, машара тIехьа, социализманна тIехьа лоаттабеча къовсама а чIоагIа лоархIам болаш хилар соахка Октябра 40 шу дузача хана Москве хиннача социалистически мехкашкарча коммунистически болхлойн партей а еррригача коммунистически болхлойн партей а викалий Совещани. ДIадахача шера кхы а дукхагIа кхотаенна вIашкаенай социалистически мехкий сийлахь-йоккха барт-цхьоагIо, дерригача дунен тIарча коммунистически болхлойн партей пролетарски интернационализман ларда тIара идеологически цаIал. Из гучадаьлар массавар барта волаши чIоагIен вай кавара ревизионизм йоахаеш уж духьал баларах.

Социалистически мехкий коммунистически болхлойн партей викалий Совещане Деклараце тIа бокъонца къоастам баьб, малагIа общественни низ ба вай хана машар ца бохабайта а тIема кхерам дIабаккха а магаргдолаш бар.

Из ба — социалистически пачча-хьалкхений йохаргйоаца лагерь.

Из ба — империалисташта духьал а йолаш, социалистически мехкашца цхьана йоккха машара зона еш йола Азени Африкани машар безаш йола пачча-хьалкхенаш.

Из ба — дерригача дунен болхлой класси цун авангард — коммунистически партеши.

Из ба — колонешкеи ахколонешкеи дахача халкъаша мукъадалара тIехьа лоаттабу къовсам.

Из ба — машара тIехьара дукхача халкъий болам, цу даькъе империалистически мехкашка а тIехь.

Из ба — шоай нейтралитет кхайкаяь дола Европан мехкашкара халкъаш, Латински Америка халкъаш.

Лаьттан букъ тIа вахара хIара къахьегама саго сатувсаш а дага доаллаш а дола хIама къоаггадаь хьааьннад «Машара Манифеста» тIа: «ТIом ца хила йиш йоацаш бац, тIом ца хилийта йиш я, машар лорабе а чIоагIбе а йиш йолаш ба»! (ТIоараш тох).

Укх тIеххьарча кхаь шера империализмо массехк моттиге тIема гIулакх кхоххадаьд, цхьабакъда, социалистически мехкий, машар хьаштдолаш йолча ерригача пачча-хьалкхений а халкъий а низо ца хулийташ соцабир тIом.

1956-ча шера Англии Францеи Израилаца цхьана Египтах летар.

Цул тIехьагIа кхоачаш цхьа шу а далалехь, Турцес тIо а деш, США-си Англеси кийчдир Сирена тIом белга. Цу шинна а метте, Советски Союз, деррига социалистически мехкаш, машар хьаштдолаш йола кхы пачча-хьалкхенаш оарцагIа ялар бахьан долаш, Iарабий мехкашкарча халкъаша турпале къовсам лоаттабар бахьан долаш агресси йохайир, агрессораш доккха эхь тIехьа а долаш лелхабар Египтера, уж лоархIабанзар Сирех лата а.

Американски империализмои Голландски колониализмои колониальни кхыча пачча-хьалкхенаша — НАТО-н членаша—гIо а деш, косвенни агресси йир Индонезийски республиканна духьал, цига цар вIашагIъеллар герзашцара мятеж. Шоай мохк дукха безарах дегаш айденна индонезийски халкъ хиларах а, социалистически мехкашеи машар хьаштдолаш йолча кхыча пачча-хьалкхенашеи Индонезе гадаккхарах а мятеж йохайир. Индонезес карара далийтанзар ший къаман лоIамах ше хулга. Цу тIа а, диззаь гучадаьлар НАТО-н агрессивни блок империалистически пачча-хьалкхений штаб йолга, Азени Африкани мехкий халкъаша лелабеча кортмукъален боламца къовсам лоаттабарна вIашагIъелла йолга.

Массехк бутт хьалха Ливане, халкъана духьалара правительство бдIаяккхара тIехьа чура къовсам болабеннача хана империалистически пачча-хьалкхенаша, эггара хьалха США-с а гулбеш, шоай флот а бIу а цу зIамигача пачча-хьалкхенна гоннахьа тIагулбир. ХIаьта къаьна Iаьдал дIа а доаккхаш, Иракски республика хьа а еш Ираке революци ийкхача хана американски бIиво Ливане Iо а бесса, мохк дIалаьцар. Цар лийрхIар дар, ливански халкъа лоIам тоIабелга хинна ца Iеш, Иракера революци саIайда ювлга а. Англес а ший оагIорахьара хьаллаьцар из агрессивни гIулакх. Юхерча Малхбоале империалисташа оттадаьча тIема авантюрай хьалах пайда ийцаь, цо дIалаьцар Иордани.

Iарбий мехкий халкъаша империалистически агрессена духьал лоаттабеча къовсама тIехьа эттар Советски Союз, социалистически мехкаш, кхыйола машар беза пачча-хьалкхенаш. Ливанереи Иорданереи эскар арадаккха ООН-га соцам а байтар. Укхаза а империализми колониализми юхасацанза а тIехьашка ца яьлча а яланзар. Чам боацаш хьоае йийзар американскии английскии империалистий... (ТIоараш тох). Дерригача халкъашта, эггара хьалха Iарбий халкъа а боахаш, шоаш гуча баьхар цар юха а.

Юхерча Малхбоале лотаяь цIи йоае а кхелехьа, Тайвань гIайре тIа оккупаци ярах шоаш баьча тIема кхуврча цIи тоха болабелар американцаш. Китайски Халкъа Республика тIатаIаргья, китайски къаьна городаш атомни бомбашца йохаергъя яхаш американски инаралаша даьча кхерамаша кхы а чIоагчIатIа кхотадир китайски халкъ, Iалальмате чIоагIа айдир цун патриотически дог, шоай мохк а шоай паргIато а бахьан овтта, доазол дехьарча империалисташеи цар овттабаьрашеи дIалаьца китайски лаьтташ мукъадаха хьалгIоттадир из. (ТIоараш тох).

Президент Эйзенхауэра СССР-а Министрий Совета Председатела Н. С. Хрущевс дахьийтача письмо тIа Китайски Халкъа Республика тIатаIар Советски Союза тIатаIара нийсса лоархI оаха а аьнна, Советски Союзо хьдда хьаллаьцар Китайски Халкъа Республика. (ТIоараш тох).

ХIаьрбаьнна хьайзача американски инаралийн политикийн дIоахденнача кертошта шийла хий хилар цох. Американски тIемахоша хIанз а тIехьа Китаян форда йистошка тIема хаьшк-хьекхе а, КНР-о машар беза политика лелаяр бахьан долаш Тайвана районе хьовш латта тIом соцабир.

Дунен тIа цкъа цхьан миIинге, тIаккха вокх миIинге тIема цIераш етташ, дунен тIа ший доал оттаде гIертарца юха а ше гучаяьккхай дунен жандарман гIулакх шийна тIаийцача американски империализмо. Цхьабакъда, агресси юхатоха а машар бахьан духьал овтта а йизза чIоагIо яь халкъаш духьал нийслу цунна массанахьа а! Агрессораша лерхIараша тIагIертта дIадех вайгара фийлал, тIема духьал овтта могаргхилар, Октябрьски революцес даьхараш тешшаме лорадош латта халкъа Советски Арми тоаяр мамогга лакхделга. (ДIаьхденна тIоараш тох).

Г-на Даллеса «низа позице тIарен» тIом хилара гаргген» яха сийдоврца йовза политика йохаш латт. Цу ерригача «юхаозавалара», «дIатеттара», «гобара», «мукъавалара» доктринаша тешал ду духхьал США-н агрессивни гIозараш чIоагIагIа кхетам боацаш хилараи цун авантюризманнеи. Из политика гоама хинна Iац духхьал кхыча мехкашкарча халкъашта, США-ни цун союзникийн барт эгIабаь Iац из, американски халкъ шийна духьал доах цо.

Дукха США-н общественни политически дейтелаш гуччахьа духьал баьлар цу политикана. Масала, сенатора Фулбрайта, США-н политикацарча авантюризмах лаьца, язду, США «цIаккха ца хиннача тайпара чура талхаш латт», яхаш. Цу тайпара дола дешаш каст-кастагIа хаза йиш йолаш да США, цу тIа тайн-тайпарча нахагара а хозаш. Американски боккхача промышленникех волча, укх шера Советски Союзе вена хиннача, мадарра бакъдар дукххаза а дийца волча Сайрус Итона йоах: «ЛадувгIаш саг хургвий хьох яхаш, массаза а тIехьашкахьа юха хьежа веза цаI мара боаца мохк ба вIашагIкхийтта Штаташ. Кхыметтел Даллес ше маварра вола Iовдал лерхIа конгрессменаш а кхер иштта дувца. Кхы саг а воацаш, духхьал вай да-кха полицейски пачча-хьалкхенах дола сурт оттадаьр».

ХIанз тIеххьарча хана хиннача гIулакхашца дувзаденна Госдепартаменте даьхкача письмоех 85 процент дараша Даллеса политика харцъеш хилар арадаьккха нах нийсбелар кхыметтел Госдепортаменте а.

Хиннача хоржамех хьахиннараш а Даллеса-Эйзенхауэра политиках ца тешилга лерхIа дезаш да, хоржамаш деча ийша республиканцаш а котбаьнна демократаш а американски буржуазен ши фракци мара йоаццашехьа а. Хоржамаш хиннача чIоагIа теркам байташ, йоккха гIар айяь хилар эггара воккхагIа волча шин капиталиста-эксплуататора Ракфеллерам Горриманаи юкъе этта «тIом». Америке хулаш а долчча тайпара, доллараш дукхагIа дар котваьлар, цудухьа Ракфеллерах «Нью-Йоркерча къахьегама наха дезараш дувца» эггара бакъара вола саг хилар.

Новкъостий! Шоай лоаIамегIа дегIадахкара йола бокъо бахьан эттача дерригача халкъащца барта я Советски Союз, колониальни низ Iоткъама гIабаех мукъадаьннача халкъашта цар политически а экономически а хьакъехьа шоай лоIамегIа хилар чIоагIдеш новкъостал де кийча а я.

МоллагIа керда форма оттаяь вай ханара колониализм хьовзарах, цунах доалла керттера дар— шийна дизза а ах а кара дахача мехкашта къиза эксплуатаци яр хувцалац цун. Экономически хьакъехьа кIезига дегIадаьхкача мехкаша США-цеи Малхбузерча цхьадолча мехкашцеи лелаю торговли кIезигъеннай, валютни торонаш чехка кхоачалуш латт. КIезига дегIадаьхкача мехкашка шоаш дохкача товарий маьхаш долча а лоаттадеш, е уж маьхаш лакх а деш, царгара нийъеча бедала мах лакхбарца тIехьадиса мехкаш тIа-тIа а дукхагIа довх цар.

ООН-о даьча лоархIамех, из бахьан долаш кIезига дегIадаьхкача мехкашта, хетаргахьа лаьрхIача, 1957 шера 3 миллиард доллар зе хилар, хIаьта укх шера кхы а дукхагIа хилар из зе. Малхбузерча пачча-хьалкхенаша экономически хьакъехьа кIезига дегIадаьхкача мехкашта ду «новкъостал» империалистически монополеша шоаш дайхача халкъашта шоашта боалача пайдаех хьакъестаду «сагIийна лу» цхьа зуртилгаш мара дац. Масала, ховш ма дий, укх шера август бетта США-с Iарбий мехкашта 100 миллион доллар лургда алар, нагахьа санна Юхера Малхбоале «машар оттабара» американски план чакхъяккха уж раьза хуле. США-н «комаьршало» ше санна яр кхы йоацаш я, юхера Малхбоале духхьал цхьан американски мехкдаьттан компанеша боаккха пайда миллиард долларал совгIа хилар лаьрхIача!

Дага мишта дохаргдац укхаза Американ цо кхыча капиталистически мехкашца леладеча гIулакхехи Ленина аьнна, тахан аьлча санна дола дешаш: «Америка низ болаш я, цунна хIанз деррига мехкаш декхарийла да, деррига а цунах тийша да, тIа-тIа а гоам лу из, берригаш бовх цо, Iалальмате тамаш йоллаш говза бовх цо».

Новкъостий! Тайп-тайпара общественни строй йола пачча-хьалкхенаш машаре яхарах йола Ленински принцип тIа-тIа дукхагIа могаеш тIаэцаш я. Советски правительствос де йиш мел яр ду дунен тIа машар чIоагIбарна хиланза дарг мел доацар деш, хIама хIалак деш бола тIом болабалара духьале еш. Герз кIезигдарах дола Iалальмате сиха а хIанз къоасатаданза дaргдоаца а дош къоастадарна дукха низ тIабахийтаб Советски Союзо укх шера а. Из дош ООН-е дувца дола маделлангехьа а, вай предложенеш «гIулакхашца», «бакъдарашца» чIоагIъелга дIадийхар малхбузерча пачча-хьалкхений викалаша. Цу хана а уж предложенеш кхоачамбоацаш хиннаеце а, хIанз гIулакхашца, бакъдарашца массанахьа а тийшар, герз кIезигдар хьанна деза а, герз кIезигдарах духхьал даьсса хабараш а дувцаш, цунна духьале хьан ю а.

Советски Союзо ше цхьанне 1955 шера денз ший тIема низаш 2 млн. 140 эзар саг кIезигдир, кхыча пачча-хьалкхений лаьтта ихка ший тIема базаш дIаяьхар, шергара-шерга кIезигъю ший тIема бюджет. Мичад шун гIулакхаш, господаш капиталисташ? — аьнна хатта йиш йолаш да.

Герз кIези дарах бакъонца йола дукха предложенеш юкъе йоалаяьй Советски правительствос. Вай цIаьххаз а бакъдир бокъонца деррига тайпа герз кIезигде а воаш кийча хилар из-м массадолчул а дикагIа хургдар, (хьагучох из де кийчъеннаяц малхбузера пачча-хьалкхенаш), цаI шоллагIчоа тIехьа деш, герз кIезигдарах къаьст-къаьста дола гIулакхаш де кийча хилар а. Эггара хьалха ядерни тохкамаш делга чехкка дIадаккха а цул тIехьагIа ядерни герз деррига дIадаккха а раьза хургдар вай.

Цхьабакъда вай массанена а хозаш дIакхайкадир, герз кIезигдарах дувцача даьссача хабараша дакъа лоацаргдац оаха аьнна. Герз кIезигдарах дешашта тонахьа малхбузерча пачча-хьалкхенаша дувцача массанена а кIордадаьча даьссача хабараша дагабохийт хIилла йолча купецаша вIашагIкхийтта худар а кийчдаь, цхьанне шоллагIчун чотах из даа безам болаш, юкъарча яь чу бий дуга чутоссаш санна хIаране сурт а оттадаь, цул тIехьагIа яь чура даьсса хий мелаш, дика худар хиннад яьха цейлонски фаьлг. (ТIоараш тох). Цу тайпара бокъонца герз дIадаккхар герз дIадаккхарах долча даьссача хабарашца хувца гIерт малхбузера пачча-хьалкхенаш. Иштта адамаш цIаккха а Iехадергдац Советски Союзо. ТIоараш тох).

(ДIахододар 3-ча оагIо тIа).

А. И. МИКОЯНА ДОКЛАДАХ ЮХЕДИСАР.

Вай оагIорахьара де йиш мел яр ду вай, ядерни тохкамаш делга дIадаккхарах Женеве йолаенна кхаь паччахьалкхен викалий совещани толамца чакхъяккха. ХIаьта толам баккха укхаза цаI мара бахьан дац: тохкамаш делга цIаккха хургдоацаш дIадаккха а цу хьакъехьа барт бе а ха хьаэттай. Духхьал цунах мара ала йиш яц толам ба, халкъашта дагадоаллар духхьал цунца мара кхоачашдергдац совещанес **(ТIоараш тох).**

ХIама ца эшаш шу дIадаьннад, дунен халкъашта юкъе латта кхохкам мелбе лерхIаш, паччахьалкхенашта эггара керте латтарий совещане е аьнна Советски правительствос предложени оттаяь. Иштта йола совещани елга дунен тIарча адамашта мел дезаш хиннад а дезаш да а дика хьахьокх, США-н, Англен, Францен правительственни гIозараш из совещани тульяра гуччахьа духьал довла лоархIа ца даро а. Цудухьа цар массаза а шоаш леладеш дола тIехьа теттен юкъе юкъ ехкен гIулакх а оттадир, Малхбоалерча Европан хьалах дар санна дола, гуччара провакационни дешаш цу совещане эггара хьалха дувца оттадар дIа а дийхар. Из бахьан долаш хIанз иштта дIалатт из гIулакх.

ХIара шера дукхагIа хул Советски Союзо доттагIал леладу, гIулакхашцара а политически а бувзамаш леладу мехкаш.

Советски Союзан социалистически лагера кхыча мехкаштеи юкъе дегIадаьхка ца Iеш, тайп-тайпарча дунен континенташ тIа долча мехкашца а дегIадоатIа вай доттагIлени барт-цхьоагIони гIулакхаш. Цу хьакъехьа из гIулакх толам болаш ца хиларахи цхьадолча мехкашцара гIулакхаш кхы а дикагIа хилар ловш латтарахи вай бехке дац.

Советски Союзо низ тIа а бахийтаб, низ тIа а ухийт массадолча мехкашцара экономически культурнии бувзамаш дегIадоаладара барт-цхоагIо а доттагIал а оттаде дикагIен нийсагIен бола никъ из лерхIаш. Шеррача планаца дунен халкъашта юкъе экономически барт-цхьоагIо дегIайоалаярна новкъостал де ший йиш мел яр даьд Советски Союзо, торговли дегIайоалаяр а Iилман уйлаши технически прогресси вIаши йовзийтар а цу юкъе а доаладеш.

Иштта бола никъ дIахьош да деррига социалистически мехкаш а. Из туш да кхыметтел, социалистически мехкий арахьарча торговлен оборот 1950 шера 39 млрд. сом хиларах, е дунен торговлен 8 процент хиларах, хIаьта 1957 шера 100 млрд. сом гаргга яр из, дунен мехкий ерригача а товарооборота 10 процент совгIа а лоацаш.

Социалистически мехкашта юкъе дунен халкъашта юкъера къахьегам бекъабалар кIоаргденнилга, боахама вIаши дувзаденна доакъош дегIадоаладара планаш цхьан бартах хилар, промышленни продукци арахецара хьакъехьа коопераци а специализаци а айъялар гойташ царна юкъерча экономически барт-цхоагIон керда кхы а толашагIа йола этап дIайолайир экономически дешаш дувцаш укх шера май бетта социалистически мехкий коммунистическии болхлойи партей викалий хиннача совещане.

Културан, Iилман, техникан, просвещенен, унахцIенолораяра, туризман даькъе Советски Союза дунен халкъашцара бувзамаш чIоагIа шерденнад. Хьалха санна доацаш, укх тIеххьарча шерашкахь доазол дехьара бIаь эзараш нах хиннаб Советски Союзе, дукха советски нах кхыча мехкашка а хиннаб.

Иштта нах дIа-хьа ахаро догдолийт машара тIехьа къовсам лоаттабе, довзийт Советски Союзах дола бакъдараш. Гой, хIанз дукха ха йоацаш вайцига хьоашалгIа баьхка хилар Таиланда парламентареш. Шоай даьй мехка цIабахача, пресс-конференце цар дийцар «Советски Россена духьал лелаю пропаганда ше маярра харц а я, Россия ше йолчча тайпара хIанз миштай а хов шоашта», яхаш **(ТIоараш тох).**

Чайковске цIерахча московски конкурсе къонача американски пианиста Ван Клиберна баьккха толам шерра бовзаш ба. Нагахьа санна мугIарах волча американски сага, Клиберна, хIаьта кхы дуккхача американций уйлаш Даллеса ший политикаца дIахьоре, хIанз долча тайпара хургдарий СССР-ан США-неи юкъера гIулакхаш?

Музыканташ а актераш а, кинодеятелаш а спортсменаш а, писателаш а Iилмахой а, художникаш а кьехархой а мехкашка дIа-юха ахаро халкъашта юкъера доттагIал тIа-тIа чIоагIду. Дагалацал оаш советски балета доазол дехьа увттаяьча гостролеша баьккха толам. «Ташкента дух» къадаьча Азени Африкани мехкашкарча писателий Конференцен толама прогрессивни лоархIама мах баь вала хала да.

Доазол дехьара просвещенен дукха болхлой хиннаб Советски Союзе. Вайцига халкъа дешара гIулакхаш оттадарах дола бакъдар дIадийцар цар. Американски делегацена керте хиннача, США-н просвещене управленен къахле лелаеча Дертика аьлар: «Пачхьалке ше хиларах тарра, СССР-о къаман прогресс ше йола просвещенен гIулакх миштa леладу хоьш дацар тхо... Американски 10 педагог шоашта бIаргадIайначо дика кхетаваь цIавера».

Культуран а Iилман а дешаш вIаши довзийтара къакъехьа дунен мехкашта юкъера 90 соглашени яьй Советски Союзо, царех дукхагIа яраш дика, вIаши пайда боалаш кхоачашъеш а я.

Бакъда, кхыдола хьокхамаш а да, Англен хьакъехьа дараш санна. ЙоагIаш йола органаш, хьалхагIа иштта соглашени е раьза а хинна, цул тIехьагIа из йохае бахьанаш дагалувца яьлар, цхьабакъда, из, кхагучох, Советски Союзацара гIулакхаш тоаде безам боацача хIанзарча Англен консервативни правительствон юкъара лини я. ХIанз укхаза ала доагIаш да, цкъ кIира хьалхагIа Лондонски университете ше къамаьл деш, Англен премьер Макмиллана СССР-а духьаларча тийшабалха хьакъехьа культурни бувзамех пайда эца тIахьийха хилар. Из тайпа дола тIахьехамаш керда дац, гучох хIанз Макмиллан моццагIе а цIабаьннача советски Iаьдала духьаларча донкихотий лаврех хьогаш ва.

Тамашийна дола бакъдараш а да, вIалла дага а доацаш хьоашалла бахараш тIаэца ца тугаш фусам даьша сенца хьалхле лелаю кхетаде хала долаш: вай делегаци Чикаго банкете а зоосаде а ца йохийташ, хьалхе а концерташ увттаде йийщача США-н городашка пианистага концерташ ца увттаяйташ, «христиански демократизм» керда араялар хьахьокхаш хиларах, Европена го баьккха боагIа 850 советски турист чувата Италес мукъа ца луш дола бакъдараш да, царех хьанна а малагIа а пайда баргба мелла хьакъал долчо а кхетадергдоацаш.

ВIашагIбетталуш а карагIдаьннараш дIахьокхаш а ах шера латтача дерригача дунен Брюсселерча выставкан боккха лоархIам ба. Кхоачам болаш да, «нах тIаувзаш бола низ цунгара хьабоагIа», яхаш бельгийски цхьан газето шийх ядеча советски павильоне 30 миллион совгIа саг хиннав аьлча. 520 совгIа приз а медаль а яьккхай Советски Союзо.

ЛоархIам болаш да, Советски Союз чехка дегIайоагIаш хилар белгалдоаккхаш, вай павильоне хиннача дукхача наха а прессо а вай мехка дош гIулакхаца чIоагIдеш да яхаш яздар а. «Ле шепль» яхача бельгийски газето укх шера 21 июне вайна карагIдаьннараш дувцаш яздора: «Из дворец (выставкера СССР-а павильон я из) Лакхехьарча Совета сессе Хрущевс даьча къамаьла тара я. Массадолча хьакъехьа СССР тамашера дегIаяр гойт цо», **(ТIоараш тох).**

Халкъашта юкъе бувзамаш хиларои вIаши дIа-юха ахарои нах вIаши кхетабар а машара гIулакх а чIоагIду. Дукха эзараш а эзараш а бола нах Советски мехка карагIдаьннараш довзаш ба, шоай мехка вайна карагIдаьннараш дIа а дуцаш, цунца вай доттагIий дукхагIа а беш.

Новкъостий, советски нах а доазол дехьара вай доттагIий в тешаш ба, ССКП XXI-ча съезда лесцама СССР-е коммунизм къалгъяра керда этап хьаелларгхиларах, вай халкъа творчески активность кхы а лакхагIа айъе Iалаьмате чIоагIа дот уроаттадергхиларах.

Коммунизмага адамаша хьош бола никъ соцабе могаргдохаш низ бац дунен тIа, вай гIулакх дохалургдоацаш да. Дунен тIара низий юкъмоттиг массаза а социализман оагIонгахьа хургйолаши кхы юхаяргйоацаши хувцаеннай. **(ДIаьхденна тIоараш тох).**

Даькъала кийла Сийлахь-йоккхача Октябрьски революцен цIаккха эшаргйоаца ленински байрахк! **(ТIоараш тох).**

Даькъала кийла коталонаш яха вай дог уравуттаду а хьаькъалца уж вIаштIехьа йоаха а Советски Союза Коммунистически парти! **(ДIаьхдаь тIоараш тох).**

Коммунизм къалгъяра сийрдача новкъа тоалулда Советски Союза халкъаш! **(ДIаьхдаь тIоараш тох).**

ЧIоагIлулда дунен деррига халкъашцара вай доттагIал. **(Ди техача санна, дIаьхдаь тIоараш тох).**

Грозне хинна къахьегамхой Октябрьски демонстраци

Сурта тIа: 7 ноябре Грозне хинна къахьегамхой демонстраци.

И. Плиева сурт.

Вай социалистически пачхьалкхен къахьегамхошта Сийлахь-боккхача Октябра Цlей белгалдеча денал дезагIа ди дац. Цудухьа советски наха а, цар доазол дехьарча доттагIашa а (хIара шерра дукхагIа хулача) боккхача сакъердамца белгалдир Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 41 шу дизар. Берригача советски наха санна из деза Цlей дездир мехкдаьттан Грознен къахьегамхоша а.

7-ча ноябре Iуйрина итт сахьат даьлча, цох дунен тIа эггара хьалха Советий мохк вIашагIбеллача Сийлахь-воккхача баьчча, Ленина цIерах йолча майдане дIайолаялар демонстраци.

Эггара хьалха майдан тIа йоал знаменоносций колонна. Цунца ба бIаь дийнахьа хиннача тIем тIа дакъа лоацаш хиннараш а, цу хана хинна красногвардейцаш а, къахьегама коталонаш яьхараш а, Сийлахь-боккхача Октябра 41 шу дизара дикача толамашца накъа бахарна тIайийца доккхий социалистически декхараш тIеххоачашдаь бола производственникаш а.

Хозача мугIаращца нийсбенна къахьегама резервай форма а ювхаш болча капийча наьхен мехкарийи колонна гучайоал майдан тIа. Хургбола, строителаши, химикаши, нефтепереработчикаши, чIоагIа тIадбаха боагIа шоай къахьегама коталонех дола рапорташ тIаязъяь транспаранташ бе а йохкаш.

Йоккха паргIато еннай Советски Iаьдало кагирхошта, шоай безам болла говзал Iомае йиш йолаш, къахьегама резервай школаши училищаши хьаеларца. Духхьал укх цхьан шера а Нохч-ГIалгIайчен къахьегама резервай дешара заведенешка кийчбаьб 2500 дика квалификаци йола болхлой.

«Моаршал хилда Советски Союза турпалча болхлой класса!» — хоз трибуна тIара.

Цунна юха жоп луш чIоагIа «ура» йоах демонстранташа.

Майдан тIа боал Грознера школьникаш. Дукха къахьийгад цар цу доккхача Цlейна кийчо еш—колоннаш кийчъеш.

Школьникий колонне дукха да портреташ. Царна юкъе къаьстта белгалдоал, дезалла безаме бIарахьежа да санна хьежача Ильича портрет. «Сийле хийла ССКП! Баркал хилда тхона иразе вахар деннача!»—яхаш я дешархошта бе йоалла цхьа лозунг.

ЙоагIа Октябрьски районера колонна. Октябра хьалхарча яхье тIехдика толамаш даьхача цу къаьнача мехкадаьттан района къахьегамхошка кхаьчай из къахьегамхой Цlей хьаделара сийле.

Района колонна хьалха латт шолагIча промыслай нефтяникаш. 1958 шера мехка денна баьннаб уж планал совгIа 8-эзар тонн мехкдаьтта, хIаьта кходаьд 850 эзар сом пачхьалкхен ахча а.

Майдан тIа боал Орджоникидзевски районерча къахьегамхой колонна хьалхарча мугIаре боагIа Грозненски железнодорожникаш. Шоай сийдола къахьегама гIулакхаш дувцаш я цар бе йоахка лозунгаши транспаранташи.

— Сийле хийла советски железнодорожникашта! — моаршал хетт машиннаькъа къахьегамхошка трибуна тIара.

Нийсача мугIаращца трибуна юххе гIолла тIехбоал советски интеллигенцен викалаш-музыкальни училищен хьехархой, финансовии медицински болхлой.

Колонна дIа къовлаш боагIа универмагеи промторгеи болхлой. Дика къахьийгад цар укх шера советски наха эшараш Iалашдеш.

Майдане гIолла хоз радиоца Старопромысловски районерча нефтяникашка кхайкаду моаршал. Старопромысловцаша къонача Советски Iаьдала новкъостал а деш бIаь дийнахьа хиннача тIем тIа дакъа лоацаш яьха коталонаш хIанз дика дага йоагIаш я. Стари промыслай болхлоша вIашагIъеллача пролетарски боттальоно доккха новкъостал дир бичераховски банда йохае. Социализм хьалъеча шерашка старопромысловцаша кхы а чIоагIагIа айдир шоай сий.

Духхьал цхьан «Старогрознефта» шоллагIча промысла Октябра 41 шу дизара сийна Даьхенна планал совгIа 2800 тонн мехкдаьтта даьккхад. Итташ эзараш тоннаш мехкдаьтта даьккхад цига эксплоатацен керда метод юкъе йоалаяр бахьан долаш. Бакъда лоархIамегIа дола Октябрьски Цlейна старопромысловцай совгIатта-м — цар шерра скважинашта телеуправлени юкъе йоалаяр да.

Сталински районерча къахьегамхой колонна хьалха а латташ демонстраце дакъа лаца бокъо яьккхар езача Даьхенна дика къахьийгача нефтемаслозавода коллективо.

Сийлахь-боккхача Октябра 41 шу дизарах партен XXI съездан хетадаь да крекинг завода нефтепереработчикий а, производственни товарни конторан а, орден лелаеча Грозненски нефтеперерабатывающии Новогрозненски нефтеперерабатывающии заводий а болхлой къахьегама толамаш. Шоай низ ца кхобеш къахьийгад цар Даьхенна кхоачам беш дикагIа дола горючи а смазочни а даьтташ кийчдеш.

Майдан тIа йоал Советски Союзе эггара хьалха вIашагIъеллача мехкадаьттан промышленностан Iилматохкама учрежденен, Грозненски Iилма-тохкама института коллектив. ГрозНИИ колоннана тIехьа боагIа «Гипрозрознефта» сотрудникаш а.

Грозненски энергетикашта тIехьа боагIа химзавода болхлой.

— Октябрьски моаршал хилда Грозненски химикашта! — хоз трибуна тIара. Из дерригхалкъан Цlей хиннача дийнахьа дог айданна рапорт луш яр химзавода коллектив. Цо деннад мехкарча халкъа боахама этилови спирт, хIаьта итт бетта йола фенол арахецара производственни план 112 проценти ацетон арахецара план 113 проценти кхоачаш а яьй.

Сурта тIа: Грозненски педучилищера хьехархойи дешархойи колонна.

Доаккхал де йиш йолаш ба социалистически яхье хьалхле яьккха бола нефтеперерабатывающи промышленноста управленен ремонтно-механически заводеи ацетонови а автогенно-карбидни а заводийи болхлой.

Городерча йоккхагIа ярех лоархIача районех я Ленински район. Цу районерча къахьегамхой колонна хьалха боагIар Нохч-ГIалгIай совнархоза болхлой. Сийлахь-боккхача Октябра 41 шу дизара сийна ханал хьалха валовой продукци арахецара итт бетта йола план кхоачашъяьй совнархоза промышленносто. Ленински район — машиностроителий район ала йиш йолаш я. Советски Iаьдал эттача хана денз продукци арахецилга 300-за лакхдаьд цар. Миштa доакхал де йиш яц цу дикача хьокхамех!

Трибуна юххе гIолла тIехбоал юрта боахаман министерстван болхлой а. Цар рапорташ тел юрта боахаман продукцеш яхара а кийчъяра а пачхьалкхен план тIехьхоачашъя хилар дувцаш.

Гучайоал Нохч-ГIалгIай халхарен иллени ансамбле Лермонтова цIерахча театрен болхлой а художникий а медицински болхлой а колонни. Царна тIехьа боагIа нефтяной педагогически институтий студенташ.

Пистехьлар демонстраци. Из чакхъялар доттагIа а болхлой къахьегама а чIоагIдеш, Нохч-ГIалгIайчен столицерча къахьегамхой цIаьхха а дIахьехкар Коммунистически партен а цун Централени Комитетан а тIехьа, деррига дунен тIа машар чIоагIбеча къовсамех [illegible] хилар.

Первомайски районе

Iуйрийна 10 сахьт даьлча хоза кийчъяьча машинашца районерча [illegible] участкера а къахьегамхой. Шоай балха толамаш, Октябрьски социалистически революцен 41 шу дизара сийна лелаяьча социалистически яхье къа коталонаш дIалоьзгйит цар.

10 сахьти 30 минота яьлча митинг хьаелл райисполкома председателя нов. Блюдеев.

Къахьегамхошка моаршал хаттар доьш лу ССКП райкома хьалхарча секретара нов. Казорина. Первомайски района къахьегамхой цIерах партенен советски правительствоне дег тIара баркал оал цо Российски Федерацена совгIат дахарх.

Дош лу Ленина цIерахча колхоза председателя нов. Гордиенкона, цо колхозникий цIерах митинге хиннарашка моаршал хаьттар Сийлахь-боккхача Октябра 41 шу дизарца. Митинге иштта къамалаш дир электромеханика нов. Чупрявес, колхозника Арапханов, комсомола райкома секретара нов. Харсиевс.

Митинг йистейоалаш тIаийцача резолюцие тIа Первомайски района къахьегамхоша дош делар ССКП XXI съезда даха догIача тайпара накъа даха.

Сурта тIа: Наьсарен-ъокзале 7 ноябре хинна районерча къахьегамхой митинг. Трибуна тIа района кулгалхой.

А. Кобиашвили сурт.

ССКП Централни Комитете, СССР-а Министрий Совете, ВЦСПС-е

Машиностроительнии, мехкдаьттани, газовойи промышленноста болхлой а гIулакхерча наьха а балха ди лоацдарахи цар балхах доагIа алапи вIаштIехьадаьккха нийсдарахи

Машиностроительнии, мехкдаьттани, газовойи промышленноста болхлой а гIулакхерча наьха а балха ди лоацдарахи цар балхах доагIа алапи вIаштIехьадаьккха нийсдарахи бола соцам тIаийцаб ССКП Централни Комитето, СССР-а Министрий Совето, ВЦСПС-о.

Коммунистически партес хьалхле лелаеча советски халкъо мехкара халбъа боахам дегIабоалабеши къахьегамхой материальни а культурни а вахара хьал лакхдеши даьха доккхий толамаш белгалдоах соцама тIа.

1958-шера промышленностан гIишлонаш хьалъяран деш дола доал эргадаккхар бахьан долаш дIахо а лоархIам болаш лакхъеннай промышленни производствои къахьегама овсарлеи. Оттаяь планаш дукхагIча экономически административни районаша толамца тIеххоачашъю. Юрта боахама къахьегамхоша 1958 шера юртбоахаман продукташ дика а хьувкъийтар, хьайбаш леладелга дIахо лакх а дир.

Цу дерриганеша а торо лу кIоран, металлургически, химически промышленностан промышленноста кхыдолча дуккхача доакъоштеи тIехьа 1958—1959 шераш доаллаш машиностроительнии, мехкдаьттани, газовойи промышленноста болхлой а гIулакхерча наьха а балха ди лоацдеи цар балхах доагIа алапи вIаштIехьа даьккха нийсдеи.

Советски Союза Коммунистически партен XX-ча съезда соцамашца хьалхле а лелаеш, ССКП Централни Комитетои, ССР-а Союза Министрий Советои, ВЦСПС-ои балхах доагIа алапи вIаштIехьадаьккха нисйдеш дIахо а кIезга алапи доагIача болхлоштеи гIулакхерча нахаи доагIа алапи лакхделга а дукхагIчеи кIезгагIчеи алапешта юкъера эргало махулла кIезгъелга а хаддаьза дадахьанза дергдоацаш лаьрхIар. Технически майоаггIара йола балха нормаши къахьегамах доагIача алапен экономически пайданегIа йола системаши шерра юкъе йоалаяра наькъаца болхлошта доагIача алапен тариф лакхде деза, болхлой алапеца йистача хIара предприяте къахьегама овсарле кхы а чехкагIа дегIа а йоагIаргйолаш.

ССКП Централни Комитетои, СССР-а Министрий Советои, ВЦСПС-ои машиностроительни а металлах хIамаш еча а промышленностерча болхлой балха ди лоацдеи цар балхах доагIа алапи вIаштIехьадаьккха нийсдеи соцам баьб укх ханашка:

оборонни, авиационни, кемаш деча, радиотехнически промышленноста, энергетически машинаш еча, горнорудной, металлургически, мехкдаьтта — газ йоаккхача, нефтеперерабатывающи, химически промышленноста эша оборудовани еча, бурув детта оборудовани еча предприятешка — 1958 шера IV квартале — 1959 шера II квартале;

транспортни машинаш еча, автомобильни, подшипникаш еча, станкостроительни, инструментальни, электротехнически промышленноста, тракторашн юртбоахаман машинаши арахецача, приборaш еча, насосий-компрессорий а холодильникий а оборудовани арахецача, торф доаккхача промышленноста эша оборудовани еча предприятешка 1958 шера IV квартале — 1959 шера III квартале;

совнархозашта, союзни а республикански а министерстваштеи ведомстваштеи кара йолча юхейисача машинаш ечеи металлах хIамаш ечеи предприятешка — 1958 шера IV-ча квартале — 1959 шера IV-ча квартале;

моттигерча промышленноста машинаш ечеи металлах хIамаш ечеи ерригача предприятешка — 1959 шоллагIча ах шера.

Мехкадаьттеи гази йоаккхача промышленноста (мехкдаьттан а газа а скважинашта бурув деттача, мехкдаьтта а газ а йоаккхача, мехкдаьттана, газа, сланцашта переработка еча, искусственни коача доагам, газ, синтетически продукташ, мехкдаьттах доахка даьтташ а хIаманна хьокхаш дола даьтташ а доахача предприятешка, производственно-товарни конторашка, магистральни газопроводашка, кIорана лаьттан кIалха газификаци еча предприятешка, магистральни нефтепродуктопроводашка, скважинашта, технологически установкашта, мехкдаьттан а газовой а промышленноста оборудованена ремонт еча, автомобильни транспорте, бурув деттача организацештеи мехкдаьттан-газопромыслови управленештеи юкъе долхача тракторни боахамашка) болхлойи гIулакхерча наьхеи балха ди лоацде а цар балхах доагIа алапи вIаштIехьадаьккха нийсде а лаьрхIад укх ханашка:

Башкирски, Татарски, Краснодарски, Коме, Омски совнархозийи Азербайджански ССР-а мехкдаьттан промышленноста Министерствони предприятешка — 1958 шера IV-ча квартале — 1959 шера 1 квартале;

Куйбышевски, Нохч-ГIалгIай, Туркменски, Гурьевски, Ферганскн, Бухарски, Таджикски, Киргизски совнархозийи СССР-а Главгазеи предприятешка — 1959 хьалхарча ах шера;

кхыча совнархозийи ведомствайи предприятешка — 1959 шера II—III кварталашка.

ХIанзехьа а балха ден дIоахал ворхI сахьат а кхы кIезгагIа а долча машинаш еча, мехкдаьттани газовойи промышленноста болхлойи гIулакхерча наьхеи балха ди кхы ца хувцаш дус.

ССКП ЦК-ас, СССР-а Министрий Совето, ВЦСПС-а СССР-а Министрий Совета къахьегамеи балха алапени дешай Пачхьалкхен Комитета тIадиллад союзни республикай Министрий Советаша, совнархозаша, профсоюзни организацеша дакъа лоацаш машинаши металлах хIамаши еча, мехкдаьттани газовойи промышленноста болхлойи гIулакхерча наьхеи балха ди лоацдара а цар балхах доагIа алапи вIаштIехьадаьккха нийсдара а хьа- ни Пачхьалкхен комитето оттадаьча тарифно-квалификационни справочникашка хьежжа йола балха тарификаци е а болхлошта разрядаш увттае а, тарифах дола балхах доагIа алапи болхлошта - сдельщикашта 70—75 процентагеи болхлошта-повременщикашта 75—85 процентагеи кхоачадеш;

штатни хьакъехьа дола совдараш дIадахеи управленчески аппарат лоаттаярга дIайода расходаш кIезигеи лерхIаш, производствонна доал деча совйола звенош дIаяха, предприятей цехаш а кхыйола подразделенеш а йоккхагIа е, цехаш йоацаш деш дола доал шерра юкъе доаладе дагахьа предприятешта деш долча доала схемашка хьажа.

Профсоюзий ЦК-ашта, профсоюзий республикански, краевой, областной Советашта, балха ди лоацдеча а къахьегамах доагIача алапен керда хьалаш оттадеча а профсоюзий фабрично-заводской а моттигерча а комитеташта тIадиллад производствон йолаш йолча торонех кхы а биззагIа пайда эцарна, дIахо а къахьегама овсарле лакхъярна а къахьегама хьал тоадарна а тIалостадаь укх соцамо маяххара дола деррига гIулакхаш вIаштIехьадоахача, шерра уж дувцача, практически уж чакхдоахача дика дакъа лаца.

Союзни республикай компартей ЦК-аш, партен крайкомаш, обкомаш, горкомаш, райкомаш, первични партийни организацеш декхарийла я укх соцама политически чулоацам а боахама бола лоархIам а къахьегамхошка дIабовзийта, машинаши металлах хIамаши еча, мехкдаьттан а газовой а промышленноста предприятешка балха ди лоацдеши балхах доагIа алапи вIаштIехьадаьккха нийсдеши дола боахаман, организационни, технически гIулакхаш вIаштIехьа доахача, массадолча оагIорахьара уж дувцача а чакхдоахача а дуккха болхлой, инженерно-технически болхлой, гIулакхера нах юкъеоза, цу гIулакхашка формально хьожилга а ца эшаш сихлулга а ца леладеш, из болх дIахьоча моттиге хIара денна контроль лелае.

* * *

ССКП ЦК-ас, СССР-а Министрий Совето, ВЦСПС-о боахаман, партийни, советски, профсоюзни организацей теркам тIабаххийтар балха ди лоацдеш а къахьегамах доагIача алапен керда система оттаеш а продукци арахецара заданеш кхоачашъянзеи тIеххоачашъянзеи, къахьегама овсарле лакхъянза, продукцега дIабода мах лохбанза, керда машинаш Iомаяь караерзаянза ярг ца хилара, машинаши металлах хIамаши еча, мехкдаьттани газовойи промышленноста предприятей болхлойи гIулакхерча наьхеи балха ди лоацдаро а цар балхах доагIа алапи вIаштIехьадаьккха нийсдаро а цар творчески активность кхы лакхагIа айъергхиларахи, халкъа боахам кхы а чехкагIа дегIабоалабе новкъостал дергхиларахи, къахьегамхой материальни а культурни а вахара хьал лакхдергхиларахи тешаш а я.

Уж предложенеш ССКП ЦК-аси СССР-а Министрий Советои чIоагIъяьчул тIехьагIа, машинаши металлах хIамаши еча, мехкдаьттани газовойи промышленноста болхлой балха ди лоацдара а цар къахьегамах доагIача алапен керда хьалаш оттадара а хьыдла йола ханаш, промышленни продукции къахьегама овсарлен лохлургйоацаш, хIаьта иштта балхах доагIача алапен оттаяьча фонда перерасход а хургйоацаш предприятеш кийчъяра лоархIам а беш, профсоюзий Советашца барта а йолаш, совнархозаша, министерстваша, ведомстваша къоастаергъа.

СССР-а халкъа боахама советашта, министерстваштa, ведомствашта профсоюзий Советашцеи ВЦСПС-ацеи барта а йолаш, производствон хьалашка дилачa хиланза даргдоацача предприятешка бархI сахьата болх беш долча пхе денах латта, ши ди салоIаш а дола балха кIира оттаде бокъо еннай. Хадданза болх беш йолча производствашка, хIаьта иштта балха сменан ха лоацъе йиш йоацача, цхьадолча тайпай балхашка оттаяьча ханал совгIа болх баь ха лоархIаш салаIа кхы тIа а деношь тела деза болхлоштеи гIулакхерча нахаи.

Кертерча даькъе поощрительни системах доахка совдараш дIадоахаш рузкъа кходара, ханна леладаь дуккхача шерашка болх барах телаш хинна ахча дIадаккхара, дикагIа йола технологи юкъейоалаяра, нормированни вIаштIехьаяьккха нийсъяра, зийхьа йовш йола балха ха лоацъяра, новкъостал деш бола болхлой кIезигагIа лелабара, дIахо а производствона ду доал тоадарна, цехаш, участкаш вIашагIтохара, предприятеш цехаш а хургйоацаш доал дергдолча новкъа яхара чотах чакхдаккха деза балха ди ворхI сахьатага даккхари балхах доагIа алапи вIаштIехьадаьккха нийсдари.

Совнархозаш, министерстваш, ведомстваш, къахьегамхой депутатий моттигерча Советий исполкомаш, предприятей хьалхле лелаераш укх соцамо декхарийла бу:

предприятей ритмични болх, производстве керда техника а дикагIа йола технологи а юкъейоалаелгеи царех дикагIа пайда эцилгеи, къахьегам вIаштIехьабаккхар а цун хьал а тоаделга, хIаьта иштта зийхьа йовш йола балха ха лоацъелга Iалащдеш дола технически, боахаман, организационни гIулакхаш балха ди лоацдеча хIара предприяте вIаштIехьа даха а чакхдаха а;

къахьегамах доагIача алапен керда хьалаш юкъе доаладарца йоаггIаш йолча профсоюзни организацешца барт а болаш, йолаш йолча балха нормашка юхахьажа: болхлошта-сдельщикашта технически бокъонца майоаггIара балха нормаш юкъейоалае, хIаьта иштта болхлошта-повременщикашта гIулакх деш йола нормаш оттае; СССР-а Министрий Совета къахьегамеи балхах доагIача алапе-

Октябро сердал тел дерригача дуненна

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 41 шу дизар доазол дехьа дездар

КИТАЙСКИ ХАЛКЪА РЕСПУБЛИКА

ПЕКИН, 7 ноябрь. «Китайски халкъо ший къаман цIей лоархI Октябрьски революцен цIейха» — уж дешаш тIера дIадоалаш дац китайски газетий оагIош тIара. Сий деши дега гIозацеи дезду Сийлахь-боккхача Октябран цIей Китая столицас — Пекина.

Массехк ди да Пекине, китайски столицера къахьегамхой советски нахаца доттагIленца вIашагIбетталу. Пекински теплоэлектростанцен болхлошеи гIулакхерча нахеи торжественни сейре йир из лоархIаме объект хьалъеш дакъа лаьцача советски специалисташца цхьана. Октябран цIей долча дийнахьа дIайхача моаршала дешашца къамаьлаш ду хьалха шойха беттабеннача советски доттагIашка заводий болхлоша, Министерствай гIулакхерча наха, вузий студенташа. Бувзама Управленес дуккха бIаьш телеграммаш яхьийтай Советски Союзе, пекински предприятейи учреждененйи коллективашкара, цIейца моаршал хоатташ.

Iалаьмате чIоагIа хоатташ я китайско-советски доттагIлен Обществос кийчъяь йола «СССР-о новкъостал ду Китайна боккха гIа баккха» яха плакатий выставка. Цу выставкай 30 эзар комплект массехк дийнахьа дIайихьа яьлар мехка юрташкеи, городашкеи хьувкхарна. Октябран 41 шу дизар дездеш Пекине тахан хьайийлай китайскии советскии художникий-графикий «Пекин-Москва» яха выставка.

Октябран цIейна хетадаь да тахан ара мел доала китайски центральни газеташ. Кепа техай Москве торжественни заседане яьча А. И. Микояна доклада. «Даькъала хийла Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци!»—китайскии эрсии меттала цIеча басарца кепа теха а, иштта Н. С. Хрущевеи Мао-Цзэ-дунеи Кремле даьхача фотосурташца кийчъяь а йолча цу лозунгаца хьаделлалу «Жэньминь жибао» яха таханара газет.

Китайски халкъ, язду «Жэньминь жибао» яхача газето Iалаьмате йоккхача дега гIозаца социалистически лагера мехкий халкъашца цхьана, хьалха латтача дерригача адамашца цхьана дездеш да сийдола цIей—Октябрьски революцен 41 шу дизар.

КНР йолча СССР посольствос тахан прием йир Октябрьски революцен 41 шу дизарна хетаяь. Прием бар КНР Председатела заместитель Чжу Дэ, Пачхаьлкхен совета премьер Чжоу Энь-лай, премьера заместители кхыча мехкашцарча гIулакхий министри вола Чэнь И, премьера заместителаш Хэ Лун, Не Жунчжэнь, Бо И-бо, халкъа викалий Ерригкитайски собранен Постоянни комитета председатела заместителаш Линь Бо-цюй, Ли Цзи-шэнь, Шэнь Цзюнь-жу, Го Мо-жо, Пын Чжэнь, иштта кхыбола а КНР пачхаьлкхени общественни организацейи кулгалхой.

ПОЛЬСКИ ХАЛКЪА РЕСПУБЛИКА

ВАРШАВА, 7 ноябрь. Вошаллеи доттагIлени байракхаца дезду польски халкъо Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 41 шу дизар. Предприятешка, учреждененшка, дешара заведенешка торжественни заседанеш хилар. Халкъа Польшан къахьегамхоша шоай дIайха моаршалаш дойт Советски Союза халкъашка, коммунизм хьалъеш дIахо а цар доккхий толамаш дахар лов.

Тахан Iуррехьа а Варшавера СССР посольство йолча къахьегамхой делегацеш яхар. Цар дийхар, шоай доттагIчунгеи вешийгеи — советски халкъага эггара доккхагIа дола толамаш цо дахар шоашта ловлга дIаалар.

Варшаве, польски лаьтта фашистски оккупантех мукъадоаккхаш бейнача советски тIемахой кашмашка—мавзолее а, польски халкъа сийдолча воIа Ф. Э. Дзержинске памятника тIа а тахан зизаш дехкар.

Тахан Варшаве йолча СССР посольстве йоккха прием хилар.

ЧЕХОСЛОВАЦКИ РЕСПУБЛИКА

ПРАГА, 7 ноябрь. Доккха, сийрда цIей деш дездир Чехословакен къахьегамхоша Сийлахь - боккхача Октябран 41 шу дизар. Мехка массайолча предприятешка, учреждененшка юртбоахаман кооперативашка митингаши собранеши хилар. Остраве металлургии горнякии городе, цIейна хетаяьча митинге 60 эзар совгIа къахьегамхо гулвелар. Готвальдове хиннача митинге иттаж эзараш саг гулвелар. 25 эзар совгIа къахьегамхо хилар Пардубиц яхача городе хиннача митинге. Дуккха митингаши демонстрацеши хилар селхан а тахан а Брно, Йиглаве, Карлови Вари, Пельгржимов яхача городийи, кхыча областной а районий а городийи майдашка.

Тахан Праге хилар цIейна хетаяь дуккхача кагирхой демонстраци. Эзараш салирхойи мехкарийи чакхбаьлар города улицашка гIолла. Сайрийна Прагеи Братиславеи Октябра 41 шу дизара сийна йоккхийча топий торжественни салют делар.

Тахан Iуйрийна зизаш дехкар немецко-фашистски захватчикех Чехословаки мукъайоаккхаш байнача советски тIемахой Ольшанскерча кашмаш тIа. КПЧ ЦК Политбюрон членашеи, правительствон членашеи Р. Барака, И. Гендриха, Я. Доланске, В. Копецке, З. Фирлингера, В. Широке, О. Шимунека, Я. Янковцовас зизаш дехкар КПЧ ЦК-а а Чехословацки Республикан правительствон а цIерах.

ГЕРМАНСКИ ДЕМОКРАТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКА

БЕРЛИН. 7 ноябрь. Доккха цIей даь белгалдаьккхар ГДР общественносто Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 41 шу дизар. Национальни фронтеи къахьегамхой массови организацейи инициативах дуккхача республикерча городашкеи юрташкеи торжественни заседанеши собранеши хилар.

Берлинерча СССР посольстве баьхка хиннаб СЕПГ ЦК хьалхара секретарь В. Ульбрихти, Халкъа палата Президиума председатель И. Дикмани, ГДР Министрий Совета председатель О. Гротеволи, СЕПГ ЦК Политбюро членаши, демократически Германен Национальни фронта демократически партей а германо-советски доттагIлен Общество а кулгалхойи ГДР бахача нахагара Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 41 шу дизарца Советски халкъаген Советски Союза Коммунистически партеген СССР правительствоген моаршал делар И. Дикмана.

Советски тIемахошта Третов-парке дегIача доккхача памятника юхе байнача турпалхой кашамаш тIа венокаш йохкаш хилар. Цига бар СЕПГ ЦК хьалхара секретарь В. Ульбрихт а Халкъа палата Президиума председатель И. Дикман а Министрий Совета председатель О. Гротеволь а иштта кхыбараш а.

ВЕНГЕРСКИ ХАЛКЪА РЕСПУБЛИКА

БУДАПЕШТ, 7 ноябрь. Сийлахьбоккхача Октябра сийна заводашкеи, фабрикашкеи, учреждененшкеи, школашкеи институташкеи торжественни заседанеш хилар. Пачхаьлкхен оперни театре селхан къахьегамхой ерриггородской собрани хилар. Цига бар Янош Кадари, Иштван Добии, Ференц Мюнних иштта кхы бола Венгрера хьалхле лелаю деятелаши.

Свобода майдане Венгри мукъа йоаккхаш баьча тIем тIа байнача советски тIемахошта дегIача памятника юхе венокаш яьхкар. Цига дакъа лоацаш бар новкъостий Янош Кадари, Иштван Добии, Ференц Мюнних иштта кхыбараши.

Дуккха бIаьш нах гулбеннабар Чапельски металлургически комбината юхерча, Моссовето Будапешта совгIата енна В. И. Ленина скульптура оттаяьча майдане. Памятника тIаккхелла хIама Iояккхарца гIоргваьннача, дерригача дунен къахьегамхой баьччан Ленина фигура, ерригача майдане гIолла чIоагIа тIоараш техар гулбеннараша.

БОЛГАРСКИ ХАЛКЪА РЕСПУБЛИКА

СОФИЯ. 7 ноябрь. Болгарски халкъо торжественно белгалдаьккхар Октябра доккха цIей. Iурра денз Софиен улицаши бульвараши дуккхача нахах хьалйиза яр. 9 сентябра майдане къахьегамхой демонстраци хилар. Гулбеннараша чIоагIа тIоараш техар Г. Димитрова Мавзолея центральни трибуна тIа БКП ЦК хьалхара секретарь Тодор Живкови Министрий совета председатель Антон Югови кхыбола партени правительствони кулгалхойи хьалтIабаьлча.

Iуйрийна 10 сахьат даьлча йолаелар демонстраци. КIай костюмаш тIа а ювхаш болча физкультурникаша дIахьу «Сийле хийла Сийлахь-боккхача Октябра»—аьнна тIаяздаь йола транспарант. Марша оазаца майдан тIа боал Соферча ялх районера знаменосцаш. Заводийи фабрикийи стройкайи коллективаша даьхенга лоаш Октябра хьалхарча социалистически яхье яхача къахьегама коталонаш ювцаш рапорташ тел.

Октябра гIулакх, пун вIалла а лергйоаца идеяш бакъхилар белгалдоаккхаш йоккха демонстрацеш еш дIадихьар Софе а, кхыча городашка а, юрташка а бахача наха из доккха цIей.

РУМЫНСКИ ХАЛКЪА РЕСПУБЛИКА

БУХАРЕСТ, 7 ноябрь. (ТАСС). «Республика» яхача цIейна кийчъяьча стадионе Сийлахь-боккхача Октябра хетаяь Бухарестерча къахьегамхой 60-эзар саг волаш митинг хилар. ЧIоагIа тIоараш техар гулбеннараша Румынски болхлой партен Центральни комитета хьалхара секретарь Георге Георгиу-Дежи, РНР Министрий Совета председатель Киву Стойке, Румынен йоккхача национальни собранен Президиума председатель И. Г. Маурери кхыбола Румынски болхлой партен а правительствон а кулгалхойи трибуна тIа баьлча. Митинге къамаьл дир Румынски болхлой партен центральни комитета секретара Г. Георгиу-Деж Румынски болхлой партен Центральни Комитета а Румынски правительствон а цIерах гулбеннарашка доккхача цIейца моаршал а кхайкадир цо.

США

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Прогрессивни американски журнало «Нью уорлд ревью» ший ноябрьски номер хетайир «доккхача шин цIейна» — Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 41 шу даларан СССР-аи США-неи юкъе дипломатически гIулакхаш этта 25 шу даларан.

Журнала редакторо Д. Смита язъяьча редакционни статьяца белгалду уж шаккъе цIей «Американ халкъа, вай мехка а дерригача дунен тIа а прогресси машари оттара боккха лоархIам болаш да», яхаш. ВIашагIкхийттача Штаташтеи Советски Союзаи юкъера доттагIлен гIулакхаш дегIадоаладар духьа яь хинна дипломатически бувзамаш оттадарах йола советско-американски соглашени боккха лоархIам болаш йолга белгал а даь, Д. Смита дерригa американски халкъ тIахьийхар из соглашени вахарца кхоачашъелга американски правительствогара хьадехарна.

Кхыча статья тIа американски публицисто Альберт Р. Вильямса белгал ду Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци хиннача хана денз советски халкъа карагIдаьнна толамаш. Советски халкъ, язду авторо, «юххера а ше лерхIар бакъ йола общество хьалъяр долга а ховш, хадданза хьаденад шийна хьалхашка оттабаьча наькъа тIа гIолла». Вильямса белгалду, дIаяхача хана Советски Союзо коммунистически общество хьалъярна чIоагIа лард дIаеллалга. Цунна тешал ду, язду цо, Советски Союза яьхача дуккхача коталоний таптар да из».

яр соахка октябрь бетта спутник урагIъяхийтар а йолаш. «Советски халкъ доккхал де йиш йолаш да Лаьттан, гонахьа го боахаш лелача говзалца хьадаьча ший беттаех, — белгал ду авторо. — Iилмани просвещенени чухь яьхача Сийлахь-йоккхача коталоний таптар да из».

ЯПОНИ

ТОКИО, 7 ноябрь. 4-ча ноябре японски столицан йоккхагIа йолча спортивни зала чу Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 41 шу дизарна хетаяь йола торжественни митинг хилар. Зале гулвеннавар 12 эзар совгIа саг. Сийлахь-боккхача Октябра лоархIамах йоккха доклад йир Японе Компартен ЦК генеральни секретаро К. Миямотос. Гулбеннараша безаме тIаийцар Японе социалистически партен генеральни секретаро И. Асанумас яздаь письмо.

Митинг йистеьлча доккха концерт хилар. Японски музыкальни болхлой коллективашца цхьана концерте дакъа лаьцар советски артисташа Леонид Когана а Гоар Гаспаряна а.

Тахан Японерча СССР-а посольствос йоккха прием йир Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 41 шу дизара сийна. Приеме хилар Японен премьер-министр Киси, кхыча мехкашцарча гIулакхий министр Фудзияма либерально-демократически партен исполкома председатель Коно, земледелени лесоводствони министр Миура, хIаьта демократически общественнии организацей а, царца Японе Компартен ЦК председатель Носака, КПЯ ЦК генеральни секретарь Миямото, машара Японски комитета генеральни секретарь Хирано, машара Ленински премей лауреата Акико Сэки, Каору Ясуи, Японе культурнии общественнии гIозарий викалаш а болаш.

1958-ча шера Советски Союза колхозашеи совхозашеи ялат а кхыйола юртбоахама продукташ а кийчъяра паччахьалкхен планаш толамца кхоачашъяра хьакъехьа

ССКП ЦК-ас а СССР Министрий Совето а беча хоамах Советски Союза колхозаши совхозаши ялат а кхы йола юртбоахама продукташ а кийчъяра пачхаьлкхен планаш оахал хьалха толамаца кхоачашъяьй укх шера 1 октябре, цул совгIа кхы а дукха ялат а юртбоахама продукташ а ехкай пачхаьлкхенга.

Уж толамаш даьхад Советски Союза юртбоахама къахьегамхоша Коммунистически партен хьалхленца, болхлой классан новкъосталца хьалахагIа еза-йоккха промышленность а тоаеш, цунца юртбоахам машинашца Iалаш барца, юртбоахама эшаш йола кадраш кийчъярца, юртбоахама къахьегамхой ялат а кхы йола продукташ а хьувкъаярца дикагIа безам хургбола гIулакхаш вIаштIехьа дахарца, СибирегIа, Казахстане, Урале, Поволжье, кхыча малхбоалехьарча районашка укха баьши аханза дада лаьтташи оахаш, ялаташ дIадерца, цига болх бе кагирхойи кхы бола къахьегамхойи оарцагIа бахарца, иштта кхыдарашца а.

Укх шера пачхаьлкхенга юртбоахама къахьегамхоша дехка ялат 3 миллиарди 491 миллиони пунт я. Из да 1957-ча шера дехкачул 1 миллиарди 329 миллиони пунт дукхагIа. ХIаьта 1958 шера пачхаьлкхенга дехкача ялатех 2 миллиард пунт баьши аханца даьда лаьтташи карадерзадаьча моттигашкара даьккха да. Цу моттигашкара 1953-ча шера дехка ялат 652 миллион пунт мара хиннаяц. Кхетадергда мел нийса а мехка мел пайдана е да баьши аханца ихка лаьтташи карадерзадара хьакъехьа коммунистически партес даь соцамаш.

Укх шера юртбоахама продукташта юкъе кертера продукт — ялат дика хьувкъадарца а цу хьакъехьа пачхаьлкхен планаш доккхийча толамашца 1-ча ноябре кхоачашъярца а къаьстта белгалъяннай 1 миллиарди 930 миллиони пунт ялат пачхаьлкхенга дехка ший план 112 процент кхоачашъяь РСФСР, 950 миллион пунт а ехка, план 120 процент кхоачашъяь Казахстан, 552 миллион пунт а ехка, план 122 процент кхоачашъяь Украински ССР.

Ялати кхы йола юртбоахама продукташи хьувкъаяра а пачхаьлкхенга йоахкараа къаьстта доккхий толамаш даьха РСФСР чу йолхаш йола Ставропольский край, Сталинградски, Ростовски, Куйбышевски областеш, Казахски ССР чу йолхаш йола Акмолински, Павлодарски, Кокчетавски, Каратанцински, Западно-Казахстански областеш, Украински ССР чу йолхаш йола Николаевски, Крымски, Львовски областеш белгалъяьхай правительствон лакхера совгIат — Ленина орден яларца.

Укх шера дика хьувкъаьяй Советски Союза колхозашеи совхозашеи шекар доаккха свеклаш, даьтта доаккха, кхыйола юртбоахама продукташ.

СССР колхозаши совхозаши 43 миллион тонн шекар доаккха свеклаш а ехка, 111 процент кхоачашъяьй 1 ноябре пачхаьлкхен план. Уж я дIадахача шерашта юкъе эггара дукхагIа шекар доакха свеклаш кийчъяь хиннача 1957-ча шера кийчъяьрел 6,7 миллион тонн дукхагIа, е 1953-ча шера кийчъяьрел 20 миллион тонн дукхагIа.

Шекара свеклаш кийчъярна доккхий толамаш даьхад укх шера 1957-ча шера чул 4,7 миллион тонн пачхаьлкхенга дукхагIа ехкача, ший план 40 процент тIехкхоачашъяьча РСФСР-а, 1957-ча шерачул 22 процент дукхагIа а йохкаш, ший план 30 процент тIехкхоачашъяьча Киргизски ССР-а.

1958-ча шера 1 ноябре 3 миллиони 427 эзари тонн шекар даьд промышленносто, соахка цу хана даьчул 741 эзар тонн дукхагIа а деш.

Укх шера 1-ча ноябре берригача мехка 577 эзар тонн дукхагIа гидуаргаш кийчъяьй 1957-ча шерачул, дIахо кхы кийчъеш а латт.

1958-ча шера 1-ча ноябре колхозашеи совхозашеи пачхаьлкхента бехкаб 3.211 эзар тонн боамби. Царех Узбекски ССР, соахка цу хана бехкачул 96 эзар тонн дукхагIа а болаш, 2.154 эзари тонн бехкаб, Туркменски ССР 49 эзар тонн дукхагIа а бохкаш, 312 эзар тонн бехкаб, Таджикски ССР 12 эзар тонн дукхагIа а бохкаш, 299 эзар тонн бехкаб.

Боамби бувча республикашка дIахо а боамби кийчбеш ба.

Мехкарча колхозаша доккхий толамаш даьхад лени, кIомали, кенафи хьувкъаеш а. Цо торо хулийтаргъя 1957-ча шерачул шозза дукхагIа укх шера уж продукташ кийчъе.

1958-ча шера 1-ча ноябре совхозашеи колхозашеи ехкай пачхаьлкхенга 1957-ча шера ехкачарел дукхагIа 600 эзар тонн гаргга коартолаш, 262 эзар тонн бахчевой культураш, 161 эзар тонн комсаш, иштта овощаш а. Чайна лорд кийчъяра план, пачхаьлкхенга 1957-ча шера ехкачул 26 эзар тонн дукхагIа а йохкаш, 106 процент кхоачашъяьй, царех Грузински ССР-а 24 эзар тонн дукхагIа ехкай.

Боккха болх баьб вай мехка сомийи комсийи бешамаш шеръярна. Укх цхьан шера дIаегIа сомийи комсийи бешамаш 413 эзар тектар (1953 шерага кхаччалца) егIарел дукхагIа я. Цу гIулакха къаьстта дика болх баьб Молдавски ССР, Краснодарски крае, Дагестански АССР-е, Крымскийи, Ростовскийи областешка а кхычахьа а.

Доккхий толамаш даьхад Советски Союза колхозашеи совхозашеи хьайбаш дебадеш. 1957-ча шера 1-ча октябре денз укх шера 1-ча октябре кхаччалца 3,5 миллион дукхагIа хулаш бийбаб божа, царца 1 миллион доахан а долаш. Хьакхарч 1,5 миллионги жаи газарийи 6,4 миллионни тIаккхийттай.

Дика кхоачашъяьй дулхи, шуреи, фуаши, тхаи кийчдара планаш а. 1958-ча шерара 1-гIа ноябрь 1953-ча шеран 1-ча ноябрь ца кийчдича дулх кийчдар 1,7-зза, шура 2-зза, фуаш 1,7-зза, тха 1,6-зза лакхденнад. Укх шерарча 1-ча ноябре соахкарча цу ханарчул дулх 581 эзар тонн шура 1 миллиони 139 эзар тонн, тха 32 эзар тонн дукхагIа кийчъдаьд.

Хьайбаш дебадарца а хIара Iаттатагара йоаккха шура тIатехарца а доахангара шура яккхар тIехьарча пхе шера чIоагIа лакхденнад. ССКП ЦК-а январьски Пленумо (1955 шу) 1960-ча шерага кхаччалца шура яккхар айде аьнна енна задани ялх шера меттел кхаь шера — 1957-ча шера кхоачашъяьй.

Шура яккхара а кийчъяра а болх дика лелар бахьан долаш промышленносто укх шера хьалхарча итт бетта 605 эзар тонн маша—даьтта даьккхад, 1953-ча шера цу хана 356 эзар тонн мара даьккха ца хиннача.

Пачхаьлкхенга тха дохкара шера йоагIа план 12 процент соахка укх ханарчул дукхагIа а еш, 104 процент кхоачашъяьй.

Пачхаьлкхенга элтараш дохкара план 104 процент кхоачашъяьй.

Дика чакхъяьннай вай мехка чиллан коконаш кийчъяра план а. Укх шера кийчъяьй 28,1 эзар тонн чиллан коконаш, уж я 1957-ча шера укх хана кийчъяьрел 4,3 эзар тонн дукхагIа.

Соахкарчул дуккха а дикагIа кийчъдаьд вай мехка гIожеи мошеи доакъар а.

ГIожа доакъар укх шера хьалхарча итт бетта колхозашка а совхозашка а 111 миллион тонн кийчдаьд, царех 58 миллион тонн йол а йолаш. Из да соахка укх хана кийчдаьчул 7,7 миллион тонн дукхагIа.

Цул совгIа итт бетта 145 миллион тонн силос кийчъяьй, из я 1957-ча шера укх хана кийчъяьчул 57 миллион тонн дукхагIа. Царца хьажкIи силос я 106 миллион тонн соахка 52 миллион тонн мара ца хиннача. Колхозашеи совхозашеи укх шера кийчъяь силос хIара Iатта лаьрхIача 10,5 тонн кхоач, соахка 6,8 тонн мара кхоачаш ца хиннача.

ТIадоагIача шера ялаташи кхыйола юртбоахама продукташи дикагIа хьувкъийтарна хIанзехьа а дика болх баьб колхозаша а совхозаша а. ЦхьоалагIча ноябре 38 миллион гектар гаргга Iана дув ялаташ дIадийнад уж дика тIа а даьннад, 74 миллион гектар зябь а аьхай.

БIаьсти дIаде 133 миллион центнер фийгболча ялата фу кийчдаьд. Кхыдолча юртбоахама культурашта а фу кийчдеш латт.

Социалистически юртбоахама къахьегамхоша укх шера даьхача доккхийча толамаша бакъду юртбоахам сихха айбарна, берригa къахьегамхой дуача хIаманна а промышленность бедалашца а Iалашъярна Коммунистически партес беш бола болх нийса а дика а хилар.

МТС-аш эргаяхарнеи колхозаш дIахо дегIайолаерней, обязательни поставкаши натуроплатен дIадаккхарней, юртбоахама продукташ пачхаьлкхено цхьан маьха дIаийярней Коммунистически партес даьча соцамаша юртбоахам дика дегIа боалабеш хилар бIаргагуш да.

Уж соцамаш кхоачашдеш пачхаьлкхено МТС-ашка гIолла колхозашка ехкай 463 эзар трактор, 204 эзар фийг болча ялатий комбайн, 58 эзар силос хьокхаш а хьажкIаш чуэцаш а йола комбайн, 510 эзар сеялка, иштта кхыйола машинаш а—ерригаш а 16,1 миллиард сом мах а болаш. Цул совгIа пачхаьлкхенгара тайп-тайпара цIена машинаш ийцай колхозаша 4,4 миллиард сом мах болаш.

ССКП ЦК-аи СССР Министрий Совети тешаш я берригача юртбоахама къахьегамхоша ССКП XXI съезда сийна шерра социалистически ях а йоаржаяь, кхы а доккхагIа толамаш а доахаш, юртбоахам тоабергхиларах а цунца бахача наха шоартта даа хIама а промышленноста бедалаш а Iалашъергхиларах а.

Иштта баьхкар Октябрага

Вай мехка масса миIинге, берригача къахьегамхоша йоккхача дега гIозаца дездир Октябрьски революцен цIей. ДоагI-доагIа цIей сийлахьбоккха советски мохк хозбеш, цун низ чIоагI беш, рузкъа совдоаккхаш хьадоагIа вай Даьхен халкъ. ХIара шера шоай къахьегама совгIаташца, йоккхийча коталонашца цу денна накъа бахкар шоай декхар а даь дIаоттадаьд советски наха. Дуккха миллионаш болча тайп-тайпарча къамий советски наха ше-ше дикагIа совгIат цу денга да гIерташ, дерригa хьинар тIадихьаь къахьийгад из тIаккхачалехьа дукха ха хьалха денз.

Иштта дега гIоз йолаш дездир цIей вай республикан массе а отраслешкарча къахьегамхоша а.

Наьсарен района «Октябра 40 шу» яхача совхоза Долакха юртарча отделене хьажкIаш чуэца болабенна дикка ха я. Нах кIезига ба цу юрта — цIабахканза Казахстане ба дукхагIа бараш. Цхьабакъда, отделенерча болхлоша совхоза кхыча отделенейл тIехьа ца бусаш бу болх. Дукха ба цига дика болхлой, хьаьнал къахьегаш бола нах.

Манкиев Бамата Ювсапи, цун сесаг Сахирати дика болх беш да хьажкIаш чуэцача. Юккъера лаьрхIача дийнахьа 8,5 центнер хьажкIаш хьайоахаш волча Ювсапал духха тIехьа йисац Сахират. Нормах 4 центнер йоагIача цо йокх 6—7 центнер хьажкIий. ХIаьта Ювсапа, ше цхьанне итт гектар хьажкIий чуэца, аьнна декхар тIайийцад.

Хьокхам цунгара эца мегаргболаш хьажкIаш чуэцаш воал къахьега декхарийла воацаш, ха яха вола Куснев Тербота Махьмад, Дийнахьа 8—9 центнер хьажкIаш йоах цо.

Хьалха отделене дояркал болх беш хилар Шакриева Марем. ДикагIа йола доярка лоархIаш яр из масса а хана. ХIанз хьажкIаш чуэцача а я из дикагIа йола болхло. Ди тIадолац цо 7—8 центнер хьажкIаш ца йоахаш.

Иштта хьинаре къахьегаш я 6—7 центнер дийнахьа йоаккха Белокиева Дугурхан, хIаьта района организацешкара отделенена новкъостала ухаш бола кирпичий заводера Нальгиева Мадинат, Вышегурова Кейша, Бузуртанов Саварбик, хIаьта Пугоев Бийберд, Джандигов Iийса, Гирихан, дуккха кхыбараш.

Промфинпланах 15 центнер хIара гектара тIара яккха езача, отделене йоакх 35—40 центнер, юккъера лаьрхIача. Дика хьувкъадаьд цига ялат укх шера.

Октябра цIей сийна шерра социалистически ях а йоаржаяь иштта дикача хьокхамашца накъа баьхкар уж дезача денна.

* *

Сийлахь - йоккхача Октябрьски революцен 41 шу дизара сийна болхлоштен механизатороштен юкъе ях а йоаржаяь болх бoлабир МагIалбика района «Ингушски» совхоза 5-ча отделенен коллективо. Цар декхар тIайийцар, 7-гIа ноябрь тIакхоачаш 374 гектара тIара хьажкIаш цIена чуийца яхеи 700 гектар гурахьа дув ялат дIадеи, аьнна.

Йоачаш йолаш во лаьттача хано дикка тIехьа баьккхар болх. ХIаьта а, къахьегамхой хьинари цар денна доши котдаьлар. Шоаш йиллача ханал шин ди хьалха, 4 ноябре 700 гектар гурахьа дIадув ялат дIадийнеи, цул совгIа 104 гектара хьайбашта мошача доакъарийна лаьрхIа мукх дIабийнеи баьннаб механизатораш. ДIадийна ялат агротехникас дика могадеш дийнад.

Механизатораштa юкъе дика болх беш ба трактористаш Исаев Хьусен, Бархоноев Ахьмад, хьажкIаш чуэцаш вола комбайнер Котиев Мовли.

ХьажкIаш чуэцача къахьега декхарийла мел вола саг балха араваалар вIаштIехьадоаккхаш а, иштта хьалхарча мугIарех шоаш ялат чуэцаш болаш а новкъостал дир отделенена боккхийча наха, Кортоев Ахьмада, Саутиев Махьмада, Яндиев Бексолта, кхыбараша.

— Арахьара болхлой низ тIа ца безаш, тхоай отделенен низашца хьажкIаш чуийца яха лаьрхIар оаха, — йоах управляюще нов. Алероевс. — Из декхар тхога кхоачашгуделар. Цудухьа болх бе нах эшача кхыча отделенешта новкъостала городерча организацешкара болхлой бахийта торо хилар совхозага.

Цхьаьнне шоллагIчул дикагIа къахьега гIерташ болх бу юртбоахаман болхлоша. Дисциплина дика йолаш балха ара бувларцеи, иштта цIена а дика а хьажкIаш чуэцарцеи белгалъяьннай Хасиев Беслана кагирхой звено. ХIара гектара тIара 20 центнер хьажкIаш яха, аьнна дош деннача цар 45 центнер йоакх. Дика болхлой ба цу звенощара Картоев Якъуб, Бузуркиев Къамболат, йоккха саг Гатиева Хамсат, кхыбараш.

— Тха звеноца из цаI я ха яха саг,—йоах нов. Хасиевс. — Из боккхагIа болча махаца дIаккхета ца в тупаш, тхоца болх беш я, тхоа тIехьа а йисац балха.

Хасиева звенол тIехьаюсаш яц нов. Гуражев Юсупа звено а. Дийнахьа 1,5 норма ца йоаккхаш ди дIадац цар. Дукха ба цига иштта дика болх беш нах. Октябра цIейна 370 тектара тIара хьажкIаш, шоай дош кхоачаш а деш, чуийца яьлар отделенен коллектив.

Вай къахьегамхошта йоккха дега гIоз я дезача ден сийна шоаш тIаийца декхараш иштта сийленца хьалхарча дийнахьа, 6-ча ноябре кхоачаш а деш цу денга шоаш бахкар.

З. ДАУРБЕКОВ.

Ардаш тIа дIайийнача хьажкIаша деннар

Шалински совхоза 3-ча отделенен коллективо укх шера хьалха чуэцаш дола ялат чуийца даьлча ардаш тIа хьажкIаш дIайийра. Хоза этта денош латтарах дикка хьатIаьлар хьажкIаш. Октябрь бутт хьатIаккхаьчача хана хьажкIий фийгаш шура чуенна дар.

Аренашка хьайбашта даа хIама доацача хана отделенен кулгалхоша лаьрхIар, детташ дола доахан денна а бийсана а цу хьажкIаш тIа доажаде.

Цига доажадалехьа 550 килограммага кхоачаш шура луш хиннача доахана, хьажкIаш тIа доажаде долаьча 900 килограммага кхоачаш шура тIатехар.

— Ардаш тIа дIайийнача хьажкIаша доахийт тхога цу тайпара толамаш, — йоах МТФ бригадира Исаев Хас-Махьмада.

ХIанз кхоалагIча отделенен шурий-товарни ферма совхозе хьалха латташ я. Итт бетта хIара беттача Iаттагара 1670 килограмм шура яьккхай цига.

М. ТКАЧЕНКО.

Планал совгIа бензин

ССКП XXI-ча съезда сийна советски адамаш кийчлуча дезача деношка чIоагIа къахьег Грозненски нефтеперерабатывающи завода 21-2 йолча установкан коллективо. Укх деношка кхоачашъяьй цар итт бетта йоагIа бензин даккхара план. Цу юкъе дика дакъа лаьцар ерригача цеха коллктиво.

Дика къахьийгар октябра бетта баьча балха тIа 21-2 йолча установкан лакхехьарча операторашеи, хIаьта Вешняков, Ляд, Патаранцев керте болча бригадаша. ХIара дийнахьа итт тоннага кхоачаш планал совгIа бензин лу цар хIанз.

Р. МУХТАРОВ.

Кхы а дикагIча балхаца гIоргда XXI съездага

Грознен локомотивни депо коллектив XXI съезда сийна социалистически яхье а яьнна хIара денна керда къахьегама толамаш доахаш я.

Доккхача совгIаташца дездир коллективо сийлахь-боккхача октябра 41 шу дизар. Паровозашта подъемочни ремонт еча цехо октябрь бетта йола план 17 дийнахьа кхоачашйир, хIаьта цу бетта юхейисача хана ремонт а яь арахийцар планал совгIа шиъ паровоз.

Машинисташа йигай 257 беза мухь бола поездаш. Цар дIа-юха бихьаб планал совгIа 214 эзари 938 тонн мухь.

Октябрь бетта дикача балхаца белгалбаьннаб машинисташ Агасиев А., Незнамов В., Бахтин В., машинистий помощникаш Хаджиев М., Ажигов Б. дукха, кхыбараш.

Депо коллектив шоай берригa низ тIабахийта болх беш я партен XXI съезда кхы а дикагIча толамашца духьал яхарна.

Г. АНОХОВ.

Октябра сийна даьха толамаш

Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революцен 41 шу дизара сийна.

XXI съезда сийна шера социалистически ях а йоаржаяь Назрановски совхоза хьайбаш леладераша керда лакхагIа дола декхараш тIаийцад хьайбаш дика Iантара даха, гIожа а моша а доакъар доахан башка хьагIаоза. Шоай дош сийленца кхоачашдаь яьннай Iаьлий-Юртара отделени.

Цу отделенера хьайбаш леладераш отделенен болхлошкара новкъостал ца дехаш масса йолча базашта ремонт яь баьннаб.

ХIара бетташ болча Iатта 18 тонн кхоачаш дикагIа йолча хьажкIий силос лаьттах еллай. хIаьта базашта хьатIаоза дIаоттаяьй 2289 центнер йол, 353 центнер ча, 428 центнер кхыдола гIожа доакъар.

Доахан Iай хи тIа кхувла ца дезаш нийш а оттаяь базашка кхачхалца хий хьадиллад. Дика къахьегарца белгалбаьннаб зоотехника Евлоева Хьусена хьалхленца болх беш бола дояркаш: Татриева Рима, Гагиева Лемка, Евлоева Хьанифа иштта кхыбараш.

Д. АЛБОГАЧИЕВ.

Редактора зам. Дж. ХАМАТХАНОВ.

Тахан кинотеатрашка

Iан зале — «Добровольцаш». Долалу: 10.20, 2.15, 6.05, 9.50.

«Тха воI адвокат ва». Долалу: 8.30, 12.20, 4.10, 8 сахьат даьлча.

Ахкан зале. «Тха воI адвокат ва». Долалу: 6.30, 8.30.

Челюскинций цIерахча кинотеатре

Йоккхача зале — «Тха воI адвокат ва». Долалу: 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.

ЗIамигача зале № 1 — «Тха воI адвокат ва». Долалу: 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.

ЗIамигача зале № 2 — «Тха воI адвокат ва». Долалу: 9.30, 11.30, 1.30, 3.30, 5.30, 7.30, 9.30.

ЗIамигача зале № 3 — «ГIарагIураш йоагIа». Долалу: 9.15, 11.15, 1.15, 3.15, 5.15, 8.15, 10.15.

РЕДАКЦЕН АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица, 23, телефонаш: редактора 2-41-23, редактора зам. 2-07-01, партийни вахара отдела 2-25-72, корректорска 2-30-91.

СФ03364

1916 шерарча 11-ча августа цIерах йола типографи, Революцен проспект, 30/3.

Заказ № 6943